

KÖNYVHETI ÚJSÁG

II. RÁKÓCZI FERENC
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
MISKOLC

II. RÁKÓCZI FERENC
MEGYEI KÖNYVTÁR

A II. RÁKÓCZI FERENC MEGYEI KÖNYVTÁR ÜNNEPI KIADVÁNYA

A Könyv Ünnepeinek...

A *Könyv Ünnepeinek* aligha van alkalmatlanabb szószólója nálam. Amióta megtanultam olvasni, mindig volt a kezemben, körülöttem könyv. Hozzá tartozott a világhoz. Eszembe se jutott, hogy lehetett, létezhetett olyan kor, amikor betű, írás, könyv ismeretlen volt. Az embereket, a házakat, az állatokat, az erdőt, a természetet általában nem találtam magától értetődőknek. Mindezeket inkább csodálkoztam. A mesekönyvek, az ifjúsági regények, a hatalmas Biblia nem lepett meg. Aztán tizennégy évesen olvasni kezdtem, és a könyv lett számomra minden. Azóta is az maradt.

Feledy Gyula
Változat könyvborítóra
Tadeusz Nowak
Próféta c. könyvéhez
(borító- és kötésterv)

Ha olvasok, ha könyvekről beszélélek, írok, az olyan mintha magamról vallok be valamit. Ezen az sem változtatott, hogy magam is írtam könyveket. „Nem kérkedem ezzel, mert azt se sokat” – ahogy Arany János szerénykedett a XIX. században. A könyv hát vagy hétköznap nekem, vagy mindennapi ünnep. Egy, egyetlen mondat is elég már valamelyik műből, hogy ünneppé tegye a percet, amikor elolvasom.

És ha nem is a könyvek a fontosak? Hanem akik mögöttük állnak? Akik megírták, megteremtették azt a szellemi erőteret, azt a láthatatlan energiát, melynek a könyv csupán anyagi formája? Azt akarom, azt a közhelyet kérdezni ezzel: nem a költőket, írókat, esszéistákat, tudósokat ünnepeljük az évenkénti Könyvhéten inkább? Nem az a száz és száz, ezer és ezer nagy, szent név jut eszünkbe a könyvsátrakat meglátva, akik az emberiség szellemi égboltját fölénk emelték? Mostanában vannak jövőmondók: ők a Gutenberg-galaxis csillaghalálát jósolják különös elégtétellel a hanghordozásukban. Nem gondolnak arra, hogy olyasmit rombolnának le ami elpusztíthatatlan?

Mert nem a Könyv előtt hajtunk fejet ezeken a kora nyári napokon, hanem az ige előtt, mely benne testté válik.

Tornai József
József Attila és
Arany János díjas költő

A Borsod-Abaúj-Zemplén
megyei
II. Rákóczi Ferenc
Megyei Könyvtár
2002. évi
Ünnepi Könyvheti
Jubileumi kiadványa

Szerkesztette:
Környey Lászlóné dr.

Technikai szerkesztő:
Borkúti László

Nyomdai előkészítés:
Garay György

Fotó:
Ádám János

A kiadványt
a Nemzeti Kulturális
Alapprogram
és a
Nemzeti Kulturális
Örökség Minisztériuma
támogatta

Felelős kiadó:
a Megyei Könyvtár
igazgatója

Készült
a Maxima Cs-A Kft.
nyomdában
Miskolc, Kiss E. u. 25.

Felelős vezető:
Kundráth Csilla

Megjelent
500 példányban

Láttatni másokkal is...

„...emléket arról hagyhatok,
amit meglátnom adatott,
hogy mások is lássák s szeressék...”

Sokszor jut eszembe Babits Pictor Ignotus c. verse, vagy ha nem is mindég a verssorok jelennek meg képzeletemben, de legalább az üzenetük, valahányszor a könyvtárban az éppen aktuális kiállítás képei előtt eltűnődő, figyelmesen szemlélődő, vagy sietősen körbejáró, alkalmi tárlatlátogatókat látok. A kiállított képeken „meghitt emlékek, otthoni táj, vén szoba és rokon arcok, s hány puha asszonyi árny, Párizs visszfénye, s magyar rétek...” így idézi a költő Rippl-Rónai festészetét. De szólhatnának a verssorok bármely más művészről is, az Alkotóról, aki elküldi számunka üzenetét: íme, ilyennek látom a világot.

Mindég ünnep, valahányszor egy-egy újabb kiállításnak örvendhetnek az ide látogatók, a fiatalok és az idősök, a közép-korosztály; a könyvtárban tanulni vágyók, a szórakozásból olvasók és az új technikai vívmány hívei, a világhálón barangolók – egyszóval az olvasók.

Nap mint nap százával jönnek, s bizony sokukat rabul ejti a kiállított képek látványa. Van, aki tudatosan, mások ösztönösen, ismét mások talán kíváncsiságból állnak meg az alkotások előtt. Mondhatnók tréfásan, aki nem akar, az is tárlatlátogató itt. Olyasfajta helyzet ez, mint amikor az ínycsiklandozó étel látványának nem lehet ellenállni, bele kell kóstolni, hogy megérezzük az ízét.

Akár tudatosan, akár önkéntelenül engednek a vonzásnak, mindannyian érzik, hogy valami rendkívüliben van részük, amit jó lenne megérteni, talán valamiféle üzenet ez, amit értelemmel, vagy érzelemmel meg lehet fejteni.

Van, aki veszi a fáradságot és „elolvassa” az üzenetet, s van, aki sietősen továbbmegy.

Dehát valóban titkos-e az üzenet, s ha igen, tényleg meg lehet-e fejteni? Bizony, nem könnyű feladat. Elsősorban is azért nem, mert ahány művész, annyi féle a kód. De megnehezíti a dolgot az is, hogy a felnövekvő nemzedék vizuális kultúrájának ápolgatása, nevelése jó ideje kevesebb figyelmet kap a megérdemelnél. Mégis számtalanszor meggyőződhetünk róla, hogy az értékközvetítés nem hiába való. A könyvtári tárlatlátogatók rendszeresen visszatérnek. Talán megérik, hogy bár minden kiállításnak és minden művésznek egyéni arca van, egy valami azonban közös bennük. Többet, mást, másként látnak a környező világból, mint a hétköznapi, az átlag ember. Különleges adottságuk, hogy a világ minden kis darabját, minden rezdülését, érzelmi, hangulati, vagy gondolati elemeit képek láttatni másokkal is úgy, ahogy nélkülük sohasem látnák. Rendkívüli pillanat az, amikor a kép és nézője egymásra talál. Az alkotónak a legszebb siker, a befogadónak pedig különös érték, mert gazdagabb lesz általa. Ezeket a rendkívüli pillanatok szeretnénk megsokszorozni azzal, hogy a könyvtári kiállításokon újra meg újra megteremtjük a nézők és a művek találkozását.

Nehéz lenne pontosan megmondani, kik, mikor, hány alkalommal fejezték ki barátságukat, megbecsülésüket a könyvtár és olvasói iránt munkáik kiállításával. A mindent rendező, nyilvántartó könyvtárosok persze pontosan tudják a választ. Itt azonban nem lehet célunk a tételes számvetés. Most, amikor a könyvtár épületének 30. születésnapját ünnepeljük, talán mégsem tűnik szerénytelenségnek, ha felemlítjük, hogy az évtizedek során több, mint száz alkalommal adott otthont képzőművészeti kiállításnak. A magyar képzőművészeti élet kiválóságai, a szűkebb és tágabb környezet alkotói, a szakmában és a közönség körében

egyaránt elismert művészek, idősebb mesterek és pályakezdő fiatalok grafikai lapjai, festményei, érmék, szobrok tették, s teszik folyamatosan ünnepélyessé az olvasók számára a könyvtárlátogatást. Az alkotók mindannyian jó barátaink. Ezért hívtuk most is őket a jubiláló Megyei Könyvtár ünnepére.

Már a francia bölcselők is fel- és elismerték a belles lettres és beaux arts szoros kapcsolatát.

A kiállítások képei a könyvtárban is harmonikus egységet alkotnak a polcokon sorakozó verses kötetekkel, szépirodalmi alkotásokkal.

Igazán bensőségesen ünnepelni azok körében lehet, akiket az ember tisztel és szeret. Köszöntjük a miskolci művészeket a könyvünnepen a jubileum alkalmából, s kérjük őket, maradjanak mindig a könyvtár és az olvasók barátai!

Környey Lászlóné dr.
a II. Rákóczi Ferenc Megyei
Könyvtár igazgatója

Feledy Gyula
Változat könyvborítóra Tadeusz
Nowak Próféta c. könyvéhez
(borító- és kötésterv)

A II. Rákóczi Ferenc Megyei könyvtár háza tájáról

Restaurált régi könyvek kiállítása

„Habent sua fata libelli” – szól a latin mondás. A könyveknek is megvan a maguk sorsa.

Jó, vagy rossz – aszerint, hogy áldozatul esnek a véletlennek, máskor a szándékos pusztításnak, vagy gondos kezekbe kerülve őrzik, védik őket, hogy századokon keresztül, generációkról-generációkra örökítsék át a bennük rejlő szellemi kincseket.

„Az írás megmarad” c. kiállításon a Megyei Könyvtárban bemutatott néhány tucatnyi régi, szép könyvet minden bizonnyal az utóbbiak közé sorolhatjuk, hiszen az idő pusztításának nyomait avatott kezek letörölték róluk, s egykori szépségüket újra életre keltve kerültek a nagyközönség elé.

Igazi gyönyörűséget szereztek a régi könyvek szerelmeseinek, de izgalmas, érdekes látnivalóval szolgált minden könyvbarátnak.

A Nemzeti Kulturális Alapprogram segítségével kerültek restaurálásra a kötetek – szám szerint harminc-egynéhány mű – amelyeket megtekinthettek az érdeklődők.

A könyvek többsége az 1700-as években keletkezett, megjelenési helyük Pozsony, Nagyszombat, Pest, Szeben vagy Debrecen és más magyar városok voltak. A külföldi példányok Heidelbergben, Amsterdamban, Bécsben, Frankfurtban, Genfben, Brünnben láttak napvilágot.

Témáik változatosak, keletkezésük az adott kor érdeklődését, szoká-

sait, ízlésvilágát tükrözik. Azon szerencsések, akik belelapozhattak a régi kötetekbe, vagy figyelmesen tanulmányozták a hozzájuk fűződő ismeretanyagot, megbizonyosodhattak róla, hogy a könyvek múltunk és kultúránk, az egyetemes emberi kultúra legértékesebb forrásai közé tartoznak.

ke-

Kisiskolások a Megyei Könyvtár gyerekkönyvtárában

Az olvasóvá nevelés nehéz munka; próbára teszi a szülőt, nevelőt, könyvtárost egyaránt. De ha a kitartó fáradozás hálás közönséggel találkozik, a gyerekek életének elválaszthatatlan része lesz a könyv szeretete.

A Selyemréti Általános Iskola diák csoportjai évek óta visszatérő látogatói a II. Rákóczi Ferenc Me-

gyei Könyvtár gyerekkönyvtárának. Az iskolai könyvtár kisebb állományához szokott gyerekeket az első találkozáskor elvarázsolják a méretetek (az épület, az állomány sokfélesége és nagysága), a kedves fogadtatás. A könyvtárismertetés mindig széleskörű és érdekes, a könyvtár különböző részlegeinek felfedezése pedig élmény számukra.

A foglalkozásokon egy-egy témakör feldolgozása többféle módon történik, de a gyerekek a csoportmunkákat szerették a legjobban. Az új, érdekes ismeretek mellett óriási motivációs erő a versenyszellem és a „kutatómunka” sikerélménye.

A könyvekben tárolt információk sokfélesége egy-egy témán belül rendszerező és összegző munkát kí-

ván: az érdekes feladatok megoldásában mégis könnyedén elboldogulnak a gyerekek a kapott instrukciók segítségével, de kreatív ötleteikkel maguk is hozzájárulnak a megfjtésekhez.

Ismereteiket bővíthetik önálló munkával is: könyveket keresnek cím, író alapján; érdekes a polcok közötti tájékozódás is, vagy az adatkeresés a katalógusokban.

A számítógép-használat sok gyerek számára természetes, nagy örömmel vetik bele magukat a gépi dokumentum- és adatkeresés feladataiba, összehasonlítják a katalógus adatszerkezetével, témacsoportjaival.

Nagyon hasznos az évszakok és ünnepek népszokásainak megismerése, a bibliai hagyományok felidézése, amihez sokszor kapcsolódik manuális foglalkozás: díszek, tárgyak készítése, közös fenyődíszítés. Ez állandó örömforrás a gyermekek számára, magukkal vihetik alkotásaikat, vagy az emlékül kapott könyvjelzőket.

A kisebbek a számítógépen CD-ROM-ról nézhetnek meséket: nagy

élmény megkeresni ezeket a polcon is, és sok mindent megtudhatnak a szerzőkről, keletkezési körülményekről, néphagyományokról is.

A foglalkozások gazdag élményanyaga mindig felkelteti az érdeklődésüket az adott téma iránt, sőt a hely szellemének köszönhetően sokszor maguk is bűvárokodni kezdenek,

sokan ki is kölcsönözik a nekik tetsző könyveket.

A gyerekkönyvtár és az oktatómunka egymást jól kiegészítik. Az együttműködés nagyban hozzájárul az olvasóvá nevelés sikeréhez.

*Bártfai Éva tanár, Gábri Béláné tanító, Törökné Kalász Zita tanító
Papp Enikő tanár, könyvtáros*

Olvasóink mondták...

2001. fontos év volt a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár életében. Számos olyan lépés történt, amelyek az új évezred könyvtára felé vezetnek, s amelyek között döntő szerepet játszik a számítástechnika könyvtári alkalmazása.

Átalakult a kölcsönzési pont, beindult a számítógépes kölcsönzés és az ingyenes Internet szolgáltatás. Az állomány tekintélyes része számítógépes katalóguson vált kereshetővé helyben, és a távolabbi használók számára egyaránt.

A könyvtár megújulása természetesen nem marad hatástalan az olvasókra, a könyvtárhasználati szokásokra sem.

Körkérdésünkben arra kerestük a választ, hogyan ítélik meg olvasóink a könyvtár megújulását, milyennek látják a Megyei Könyvtár jelenlegi arcát.

**Csengő Zoltán,
a MÁV munkatársa**

Öt éve vagyok a Megyei Könyvtár olvasója. Emellett a szerencsi és a sárospataki könyvtárakba is beiratkoztam. A Megyei Könyvtárba azért járok, mert itt minden, számomra fontos olvasnivaló megtalálható.

Örömmel üdvözöltem a kölcsönzé-

si pont korszerűsítését, mert gyorsabba vált a kiszolgálás. A pultban dolgozók segítőkészek, mindenkor készséggel állnak az olvasók rendelkezésére. A számítástechnikai újdonságokkal úgy vagyok, hogy értékelem, de nem nagyon tudom használni őket. Szerencsére a tájékoztató könyvtárosok mindenkor szívesen segítenek.

**Almási Andrea,
egyetemi óraadó**

Régóta hűséges vagyok a Megyei Könyvtárhoz, hiszen először még gyerekfejjel jártam itt. Az utóbbi idők változásait rendkívül pozitívan értékelem. A számítógépes katalógus megkönnyíti a keresést, a kölcsönzés gyorsabbá, pontosabbá vált.

Úgy látom, nemcsak a technikai fejlesztések terén, hanem a tartalmi munkában is sok hasznos újítás történt. Főleg a gyerekrészleg munkájára gondolok. Talán megengedik, hogy megemlítssem Miklós Kati nevét, akinek a szervezésében olyan gyerekfoglalkozások vannak, amiknek a kedvéért örömmel jönnek ide a kisiskolások, óvodások.

Mint egyetemi oktató, elsősorban a szakfolyóiratokat keresem a könyvtárban. Kár, hogy a folyóiratok nem kölcsönözhetőek, bár a fénymásolás általában megoldja a problémámat.

Nagyon jó ötletnek tartom az ingyenes „internetes részleg”-et. Biztos nagyobb lesz a forgalma, mint a városban működő internetes kávézóknak, kluboknak, ahol fizetni kell a szolgáltatásért. Főleg a kispénzű diákok számára hasznos ez a lehetőség. Olvasóként köszönetemet szeretném kifejezni a könyvtár munkatársainak, és az Ünnepi Könyvhét alkalmából nekik is sok sikert kívánok!

Molnár Jenő, nyugalmazott történelem-magyar szakos tanár

Számomra kicsit szokatlanok a technikai fejlődés következtében végbemenő változások. A kölcsönzés „nehézségein” azonban az itt dolgozók segítőkészsége mindig átlendít.

A számítógépes katalógust egyelőre önállóan nem használom, talán idővel – bár bevallom, hogy a műszaki jellegű dolgokat nem nagyon kedvelem.

Nyugdíjasként általában szépirodalmat olvasok, a könyvtár számomra kapcsolódást jelent. A folyóiratokat is nagyon kedvelem, még aktív koromból rendszeres olvasójuk vagyok. A könyvtárat másfél-kéthetente keresem fel. Számomra ezek az alkalmak mindig szellemi felfrissülést jelentenek.

Baksa Attila, egyetemi hallgató

A könyvtárat az utóbbi időben nemcsak praktikusabb használni, a környezet is barátságosabb lett. Kü-

lönösen a megújult zenei részleg hangulata nagyon vonzó. A számítógépes katalógus számomra természetesen. Megszoktam az egyetemen, de bevallom, a hagyományos katalógust is kedvelem, ha úgy adódik a keresés. Sok időt töltök a könyvtárban, a dokumentumokat főleg helyben használom. Nagyra értékelem a különgyűjtemények, főleg a nyelvi és a zenei szolgáltatásait. Az egyetemen antropológiát tanulok. Úgy gondolom, nagy dolog, hogy a szükséges szakirodalom, a vizsgákhoz kötelező irodalom 80 %-át megtalálom itt, a Megyei Könyvtárban. Ha vala-

mi mégis hiányzik, könyvtárközi kölcsönzéssel is hozzáférhetek.

Az ingyenes internetezés az utóbbi idők egyik legjobb fejlesztése, mondhatnám, létszükséglet, aminek kielégítéséhez most a könyvtár is segítséget nyújt! Végül is szeretek ide járni. Jó a hangulat, kedvesek az itt dolgozók. Szóval kedvelem a könyvtárat.

Lejegyezte:

Tanner Tímea könyvtáros

(Ui.: A kedvezőtlenebb véleményekről (ilyen persze csak elvéve akad!) ezúttal – az Ünnepi Könyvhét miatt – eltekintünk. Ugye, megbocsátja nekünk a kedves Olvasó?)

A Megyei Könyvtár CD-ROM gyűjteménye

az elmúlt években jelentős növekedésnek indult. Az elektronikus dokumentum típusába tartozó újfajta információhordozón számtalan olyan mű is megjelent, amelyek korábban csak többkötetes könyvek alakjában láthattak napvilágot. Alfred Brehm: Az állatok világa című művének mintegy 8000 oldalnyi szövege elfér egy CD-ROM-on. Papíron nyomtatva a mű példányonként 10 fa életébe kerülne. Számtalan kézikönyv, kétnyelvű nagy szótárak teljes anyaga, törvénytárak, enciklopédiák, szépirodalmi életművek, ismeretterjesztő dokumentumok találhatóak a gyűjteményben. Formailag is színes a kínálat, multimédiás, interaktív, beszélő anyagok, vagyis a kép és hangdokumentumok valamennyi típusát felölelő sokoldalú kínálatot nyújtanak a művek. A több mint 300 darabos gyűjtemény bibliográfiai adatait kötetkatalógus formában bocsátja közre a Feldolgozó osztály munkája nyomán Könyvtárunk a „Könyvhét” tiszteletére.

Prókai Margit

Időszaki kiállítás a mezőkövesdi Matyó Múzeum néprajzi anyagából

(Látogatható: 2002. június 5-től június 27-ig a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtárban Miskolcon)

A fennállásának 50. évfordulójára készülő mezőkövesdi Matyó Múzeum állandó kiállításán a matyó népcsoport történetével és népművészeti örökségével ismerkedhetnek meg az érdeklődő látogatók. Miskolcon, a Megyei Könyvtárban az idei könyvheti rendezvényekhez kapcsolódó időszaki tárlatunkon a múzeum raktáraiban őrzött néprajzi anyagból készítünk egy válogatást: a hagyományos matyó népművészet kivirágzásának folyamatát, a matyó hímzés fejlődésének stíluskorszakait szeretnénk bemutatni a viselet egyes elemeinek és a háztartás textiljeinek felvonultatásával.

A 20. század második felében a magyar néphagyományt, népi kultúrát világszerte a matyó népviselettel, népművészettel azonosítják. Maga az elnevezés – feltehetően a Mátyás személynév becéző formája – a Borsod megye nyugati részén, Mezőkövesden és két szomszédos faluban, Tardon és Szentistvánban élő népcsoportot jelenti. A 18–19. században lezajló kulturális különválásuk oka elsősorban az volt, hogy e három település népe lényegében egységesen római katolikus volt, szemben a környező területek református tömbjével.

A közismert matyó népművészet kialakulása a 19. század derekán kezdődik, elsősorban a szépmíves szűcsök kezén, akik a báránybőr bundákon, különösen a „kuzsu”-nak nevezett rövid női kisbundák hátán teremtik meg színes selyemcérnáikkal a térkitöltő, a szabad felületeket egyre inkább beborító szabadrajzú hímzésvilágukat. A női és férfi köté-

nyeken, az ünnepi ingeken valamint a lakástextileken (hímzett lepedővégek, abroszok, stb.) alkalmazott matyó minták a 19–20. század fordulóján már nem csupán a népcsoport jellemzőjeként ismertek, hanem a magyar nemzeti kultúra, a közös történeti gyökerek kifejezésére kiválasztott reprezentatív magyarsággép megjelenítőivé is váltak. Az 1911-es operabálon a matyó lakodalmas színpadi bemutatásán népviseletben vettek részt a hazai főrend tagjai, ami ráirányította a figyelmet e népcsoport hagyományos kultúrájára. A 20. század első felének idegenforgalma pedig világszerte elterjesztette a

matyó népművészet alkotásait, mint a magyar népművészet jellemzőjét.

A könyvtárban látható időszaki tárlaton kiemelkedő szerepet kap a matyó hagyomány leglátványosabb részét, a népviseletet bemutató anyag, valamint a változatos hímzőkultúra sajátos fejlődését reprezentáló textíliák. A matyó népművészet ismertsége arra kötelezi fél évszázados jubileumához közeledő múzeumunkat, hogy az érdeklődők számára néprajzi hitelességgel mutassuk be a matyóság népi kultúráját.

*Viszóczky Ilona
néprajzos*

Jubileumi gondolatok a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár születésnapja(i) alkalmából

Fennállásának 30. évét ünnepli 2002. májusában a Megyei Könyvtár Görgey Artúr utcai épülete. Korábban az Erzsébet téren, a volt Kereskedelmi és Iparkamara épületében működött, ám a gyors gyarapodás és a könyvszerető közönség hamarosan „kinőtte” a rendelkezésre álló teret. Az akkor új épület Dézsi János Ybl-díjas építész munkája.

A véletlen úgy hozta, hogy 2002. más szempontból is jubileumi év számunkra, hiszen októberben lesz 50 éve az intézmény megalapításának.

A számvetések mindig az összehasonlítás jegyében születnek. Elmondhatnánk mi is, hogy „akkor”, azaz 1972-ben mennyi volt a könyvtár beiratkozott olvasója. A statisztikai adatokból az is megtudható, milyen volt az olvasási kedv 30 évvel ezelőtt a maihoz viszonyítva. Mi azonban az adatoknál fontosabbnak érezzük azt, hogy az elődök nyomán elindult fejlődési folyamat eredményeként mára – kicsit a körülmények parancsoló hatására, de jó értelemben vett szakmai becsvágyból is – a

kor kihívásának megfelelő könyvtár van születőben. A három évtized előtti olvasónak még aligha fordulhatott volna meg a fejében például az elektronikus katalógus gondolata. Mára természetes, hogy a világhálós szupersztrádán kalandoznak olvasóink a könyvtárban.

A jubileumi évet a Megyei Könyvtár az OLVASÓK ünnepévé szeretné tenni, akik az évtizedek során mindvégig hűségesekek voltak hozzá. Megbecsülésükről tettek tanúbizonyságot azzal, hogy hasznosították a szellemi javukat, amelyeket a könyvtár két kézzel osztogatott minden hozzá fordulónak. A könyvtár iránti tiszteletüket fejezték ki, amikor dicséretüknek, vagy kritikai észrevételüknek hangot adtak.

A könyvtárosok számára a legnagyobb elismerés, hogy az Olvasók ma is sajátjuknak érzik a könyvtárat, figyelemmel kísérik fejlődését, örülnek sikereinek és segítségére vannak a korszerűsödés folyamatában. Mindez a szakmának felbecsülhetetlen ösztönzést, lendületet ad. Ezért szeretnénk az Olvasókkal együtt ünnepelni.

A Megyei Könyvtár munkatársai nevében: *Környey Lászlóné dr. igazgató*

www.rfmlib.hu

II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár

A közelmúltban a Széchenyi Terv pályázatai között a könyvtárak számára kedvező lehetőség kínálkozott: pályázni lehetett számítástechnikai eszközök beszerzésére és az olvasói INTERNET használat képzésben résztvevő könyvtárosok továbbképzésére. Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 9 városi, 7 községi könyvtár és a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár nyerte el a támogatást.

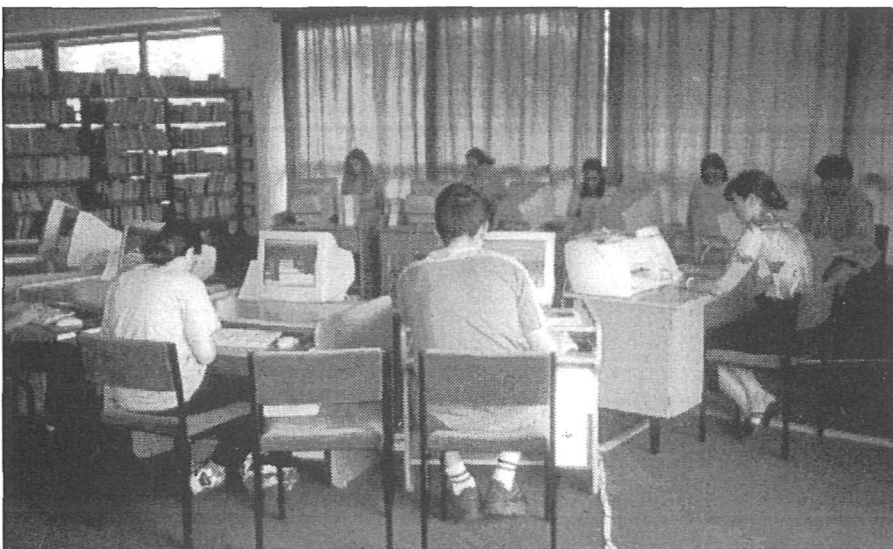
Mit jelent ez a Megyei Könyvtár olvasói számára?

Mindenekelőtt 10 új munkaadómásból álló INTERNET-pontot, ahol a könyvtárosok segítségével minden érdeklődő olvasó megtanulhatja az INTERNET használatát.

De itt kerülnek sorra a megyei, elsősorban községi könyvtárosainak számítógépes továbbképző tanfolyamai is.

A gépeket természetesen nemcsak oktatásra lehet használni. Segítségükkel az olvasók könnyebben igazodnak el az információáradatban, s könnyebbé válik a könyvtárosok munkája is.

Az információs társadalom megteremtésében közreműködő könyvtárak a pályázat révén fontos lehetőséget kaptak ahhoz, hogy az ezredforduló könyvtárképét valóban a használók igényeihez igazítsák.

Megújult a Zenemű- tár...

A Megyei Könyvtár különgyűjteménye 1974 őszén, a Zene Világnapján nyílt meg az érdeklődők számra. Mára az állománya jelentősen megnövekedett, 7000 lemez, 2000 CD és egyéb hangzó anyagok, pl. helyismereti felvételek találhatók benne. Mindezt magyar és külföldi szakfolyóiratok, és mintegy 10 000 zenei könyv és jelentős kottatár egészíti ki.

2002-ben megújult a Zeneműtár. Az elavult technikai eszközöket korszerűekre cseréltük, megszüpült a berendezés is. Ezzel egyidejűleg bővült a szolgáltatások köre, pl. megindult a CD lemezek kölcsönzése.

Az új köntösbe öltözött részleg vonzza a látogatókat, elsősorban a zenét tanuló és kedvelő fiatalokat. A korszerűbb technika különösen a felvételeket helyben hallgatók számát sokszorozta meg. De szép számmal akadnak olyanok is, akik a közel félszáz zenei folyóirat, vagy a 11 000 kötetnyi kotta kedvéért járnak a könyvtárba.

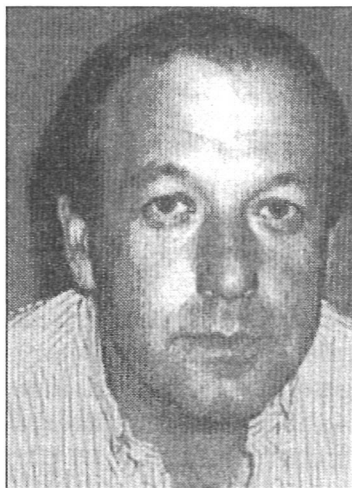
A zeneműtár gyűjtőköre: A zeneirodalom minden stílusa és korszaka, komolyzene, kortárs zene, népzenei felvételek, autentikus világzene, illetve a könnyebb műfajok köréből operett, jazz, rock.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

- ke -

Vámos Miklós

a Miskolci Városi Könyvtár Petőfi Sándor Fiókkönyvtára (Nagy Lajos király u. 16.) olvasóival június 5-én 17 órakor találkozik.

1950. január 29-én született, Budapesten. Jogot végzett. Tizenkilenc évesen közölte először az Új Írás, a Kisfiúk és Nagyfiúk című novellafüzérét. 1975-tól 1988-ig a MAFILM Objektív Stúdiónál dramaturgként dolgozott. 1988-90-ig az USA-ban élt, eleinte Fulbright-ösztöndíjasként, majd különböző egyetemeken tanítva, többek között a Yale egyetemen. 1992-ben egy kis irodalmi könyvkiadót alapított (AB OVO), elsősorban a kortárs magyar próza kiadására.

Regényei: Borgisz. 1975, Én és Én. 1979, Hanyatt-homlok. 1983, Zenga Zének. 1983, Félnóta. 1986, Jaj. 1988, A New York-Budapest Metró. 1993, Anya csak egy van. 1995.

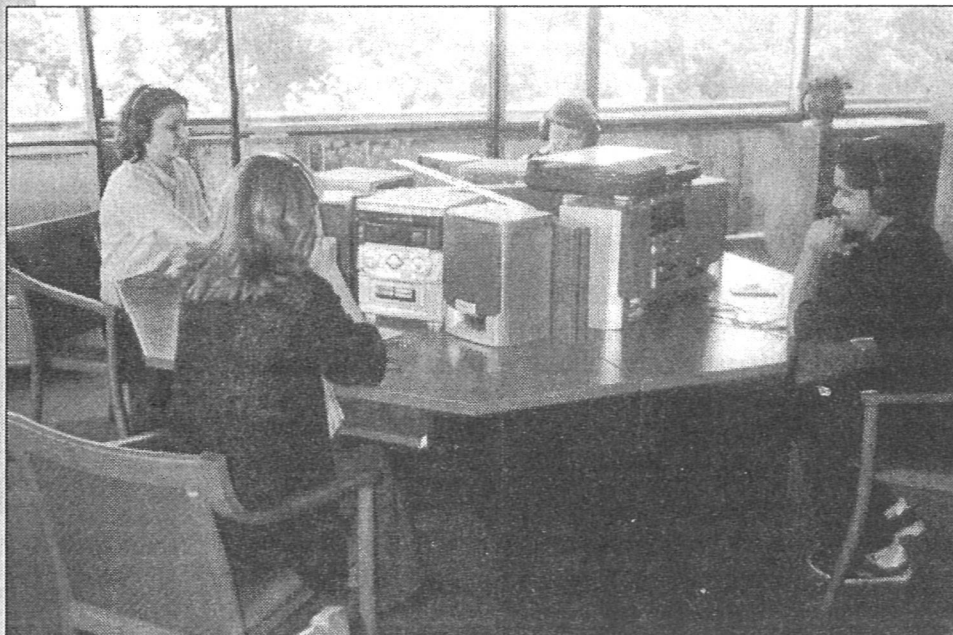
Novelláskötetei: Előszó az ábécéhez. 1972, Jelenleg 13. a listán. 1973, Váltás. 1977, Valaki más – válogatott novellák. 1981, Szenvedélyes emberek. 1986, bár. 1998. Öt kis regény (2002)

Egyéb írásai: Dr. Orángutay Tivadar, mese, 1980. Háromszoros vivát, színdarabok és rádiójátékok, 1981. Ki nem küldött tudósítónk jelentí, cikkek, 1985. Teniszszem velem (én se tudok még), merengés, 1988. Ha én Bródy volnék, életrajz-féle, 1994. Anya csak egy van (1995) 135 Lehetetlen történet, egy tévéműsor könyve, 1997. Apák könyve (2000)

Filmjei: Csók, anyu, Szamba, Ámbár tanár úr.

Írásai közül több külföldön is megjelent. Írt film-forgatókönyveket is. Országos ismertségét és népszerűségét vitathatatlanul a televíziós műsorvezetői tevékenységének köszönheti

Kitüntetései: 1984-ben József Attila-díj, 1986-ban és 1908-ban a Kritikusok díja, 1996-ban a Shell-Washington díj, 1997-ben a Magyar Szakszervezetek díja.

KÖNYVTÁRI KÖRKÉP

Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből

„Őrizzük meg és ápoljuk tehát Európa lényegét,
azt a mámorító elegyet, amely túllép határokon, és
soha nem szűnő meglepetés és öröm forrása’

(R. Hill)

A szerencsi városi könyvtár új szolgáltatása: az Európai Unió különgyűjtemény

2002. tavaszán a szerencsi Városi Kulturális Központ és Könyvtár nagysikerű vetélkedőt rendezett négy zempléni város, Sárospatak, Sátoraljaújhely, Szerencs, Tokaj középiskoláinak részvételével „legyen Ön is Európai Unió polgár” címmel.

Az előzmény: a szerencsi könyvtár egyike volt annak a harminc nyertesnek, akik a Külügyminisztérium és az Országgyűlési Könyvtár által meghirdetett pályázaton eredményesen szerepeltek (a megyéből Ózd és Tiszaújváros is a nyertesek között volt).

A pályázati támogatás segítségével jött létre a könyvtár uniós témájú különgyűjteménye, amely olyan publikációkat, könyveket, CD-ROM-okat tartalmaz, melyek általános és szakirányú ismeretekkel szolgálnak az Európai Unióról, Magyarországon integrációs helyzetéről, a várható változásokról. Ez a könyvtári különgyűjtemény jól harmonizál a

szerencsi Eupolis Iroda munkájával, amely elsősorban a kis- és középvállalkozók részére nyújt szakmai segítséget. A könyvtárban a célközönség a vállalkozók mellett elsősorban a tanulóifjúság.

A szolgáltatás nemcsak helyben használható, elérhető a könyvtári hálózaton keresztül is. Könyvtárközi kölcsönzéssel a kisebb, községi könyvtárak olvasóinak is rendelkezésre áll. Szerencs gazdasági, kereskedelmi és kulturális tájegységében (Dél-Hegyalja, Harangod, Taktaköz) 31 település található. Ebben a körzetben egyetlen nagyobb könyvtár a közel

100 000 kötetes szerencsi városi könyvtár, amely újabb értékes, hasznos színfolttal gazdagodott az Európai Információs Pont révén. A gyakorlati munka sokrétű, az olvasók tájékoztatását, PR anyagok közrebecsítését, Európai Unió „tanórak”

szervezését is jelenti, de tájékoztatást nyújt pl. az Európai Unió információs-dokumentációs forrásairól, hivatalos kiadványairól is.

Kitüntető elismerés a könyvtár számára, hogy az olvasók szolgálatában együttműködhet uniós ügyben országos, sőt nemzetközi intézményekkel, műhelyekkel is.

Mostanában a fő gondunk, hogyan tovább?

Miként lehet még jobban kamatoztatni az új lehetőséget a városunkban és a térségben egyaránt?

Nagy örömünkre szolgál, egyben inspirál is bennünket a közönség érdeklődése, amely a már régebben kialakított különgyűjteményeink – a helyismereti, szülő és bor, dedikált könyvek, régi könyvek – mellett az Európai Információs Pontot is hamar megkedvelte és szívesen használja.

Várhelyi Gyula

Szerencs, Városi Könyvtár

Az Ózdi Városi Könyvtár a helyi szellemi erőforrások erősítője

Ózd Borsod megye második legnagyobb városa. A több mint 700 éves település életét, fejlődését sajátos földrajzi helyzete, és az elmúlt 150 évben a kohászat és a bányászat határozta meg. Mindezek visszavonulása a monokulturális ózdi ipari térségben súlyos válsághelyzetet idézett elő. Bizonyára nem ismeretlen az olvasók előtt az elmúlt 10 esztendő ózdi krízistörténete – az orszá-

gos és megyei átlagot meghaladó munkanélküliség, elvándorlás...

Ma a várost egyre gyakrabban az újrakezdés városának nevezik, hiszen a gyökeresen megváltozott feltételek miatt szükségyszerűen egy olyan várospolitikai koncepciót kellett létre-

hozni, mely megteremtette a túlélés esélyeit.

A gazdasági szerkezetváltás, a piacgazdaság helyi intézményeinek létrehozása, az infrastruktúra fejlesztése mellett létfontosságú lett a város szellemi erőforrásainak erősítése, az oktatási, a közművelődési, a közgyűjtmenyi intézmények fejlesztése, a város megtartó erejének növelése.

Az ózdi Városi Könyvtár ma több mint 40 ezer ózdi, és közel 30 ezer vonzaskörzetben élő család könyvtári ellátását biztosítja.

Otthonunk a város egyik legszebb, patinás épülete, közel 2 ezer m² hasznos könyvtári alapterülettel. Doku-

mentum állományunk több mint 100 egység, a regisztrált könyvtárlátogatók száma évente meghaladja a 30 ezret. 8 éve folyik angol nyelvoktatás könyvtárunkban, és 4 éve működik az 5 gépből álló Internet terem. A könyvtárhasználat 70 %-ban oktatáshoz kötött, az általános iskolásoktól, a felsőoktatásban tanulókig, az át- és továbbképzésben résztvevőkig.

A könyvtár nemcsak alapszolgáltatásokkal várja olvasóit. Egyebek között közhasznú információkat is nyújt, gyermekkönyvtári tevékenységet folytat, és szívügyének tekinti a helytörténeti munkát, amely erősíti a településhez való kötődést az itt élőkben.

A kor követelményeinek igyekeztünk megfelelni az Európai Uniósz különgyűjteménnyel, amelynek szolgáltatásai rendkívül népszerűek az olvasók körében.

Mi, a könyvtár munkatársai jól tudjuk, nincs olyan gyűjtemény, amely nem szorul állandó fejlesztésre. Nem lehet olyan könyvtár, amely nem igazodik ahhoz a társadalmi környezethez, amelyet szolgál. Ebben áll a küldetésünk, amit a helyi szellemi erőforrások erősítésére, az ózdiak javára szeretnénk kamatoztatni.

*Bánfalvi Lászlóné
Ózd, Városi Könyvtár*

„...Olvasni is kell a könyveket, hogy a bölcsességnek bennük elrejtett kincsei világhosszra jussanak s használatba kerüljenek”

Szakmai tanácskozás Sárospatakon

Jelentős esemény színhelye volt a sárospataki Zrínyi Ilona Városi Könyvtár. Az Olvasás Éve kiemelkedő programjaként megrendezett zempléni nemzetközi könyvtáros konferencia központi témája az **olvasó** és az **olvasás** volt. Neves olvasáskutatót, elismert szaktekintélyeket kértünk fel annak megvitatására, hogy az új évezredben van-e jövője az olvasásnak, lesznek-e könyvet és újságot olvasók?

Dr. Jánosdeák Gábor, Sárospatak város polgármestere köszöntötte a határon innen és túlról érkezett fél-száz könyvtárost. Dr. Nagy Attila olvasáskutató-pszichológus szemléletes előadásában szólt az olvasás jelentőségéről, személyiségformáló hatásairól, és az olvasásra való nevelés taktikájában a szülők, a pedagógusok, a könyvtárosok szerepéről. A szociológus a hivatalos statisztikai, olvasáskutatói adatok birtokában számolt be a felnőtt lakosság olvasó és nem olvasó rétegeiről, a főiskolai, az egyetemi hallgatók olvasási szokásairól, az általános funkcionális analfabétizmus problémájáról.

M. Fülöp Géza marosvásárhelyi informatikus, számos informatikai kézikönyv szerzője – a nagy konkurencia: az internet használatáról, az emberre gyakorolt pozitív és negatív hatásáról, a médiakultúrára való nevelés jelentőségéről, az olvasás jövőjéről adott elemzést, útmutatást. Jö-

vőképében megfogalmazódott, hogy az internet, a papír alapú dokumentumokat felváltó új médiumok használatához is elengedhetetlenül fontos az olvasás, az olvasni tudás képessége.

A tanácskozás résztvevői, a hazai és külföldi könyvtárosok beszámoltak olvasó-szervező munkájukról, a változó könyvtárhasználati szokásokról, a könyvtáros és a gyermekolvasók tartalmas kapcsolatainak fontosságáról, valamint a telematikai fejlesztésről.

A beregszásziak, kassaiak és a Munkácsról jött vendégek a hazaiakkal együtt vallják: ahhoz, hogy az olvasás sokszor kilátástalannak tűnő ügye fellendüljön, és ismét a kívánatos irányba haladjon, mindenképp jó könyvek, jó könyvtárak, és kiváló-

Konferencia a sárospataki városi könyvtárban

an felkészült, szakmaszerető könyvtárosok kellene. Ehhez kívánt hozzájárulni a sárospataki nemzetközi konferencia is, ami a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, a Nemzeti Kulturális Alapprogram, a Kazinczy Társaság, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete és a Sárospataki Önkormányzat támogatásának köszönhetően vált valóra.

*Halász Magdolna
Sárospatak, Városi Könyvtár*

Ünnepi Könyvhét 2002.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Miskolc Megyei Jogú Város programja

2002. június 6-án 11 óra

A 73. Ünnepi Könyvhét megyei megnyitója
a sátoraljaújhelyi Városi Könyvtárban
Köszöntőt mond:
Szamosvölgyi Péter
Sátoraljaújhely város polgármestere és
Bogdán Zsolt
Borsod-Abaúj-Zemplén Megye főjegyzője

Az Ünnepi Könyvhétet megnyitja:

Tornai József
József Attila-díjas és Arany János-díjas költő
Közreműködnek:
Csabai Judit és a Lavotta János
a Művészeti Iskola növendékei

2002. június 4-én 15 óra

Miskolc, Erzsébet tér

A 73. Ünnepi Könyvhét Miskolc városi megnyitója

Megnyitja:

Kobold Tamás
Miskolc Megyei Jogú Város polgármestere
Köszöntőt mond:
Serfőző Simon költő,
a Magyar Írószövetség Észak-magyarországi
Csoportjának titkára
Kányádi Sándor író a határon innen és túli
magyar írók képviseletében
Közreműködik az Adventi Fúvószenekar
és Kulcsár Imre színművész

MISKOLCI PROGRAMOK

4-én, 16.30 óra – Miskolci Galéria udvara
10 ÉVES A KÉT KÖNYVÉSZ Kft.

Házigazda:
Borkúti László és Kovács Ignácné ügyvezetők
és a Miskolci Galéria

IRODALMI KÁVÉHÁZ

A Tokaji Írotábor Egyesület rendezvénye,
Székelyhidi Ágoston, Gál Sándor, Cs. Varga
István, Grendel Lajos, Fecske Csaba, Serfőző
Simon díszvendégek közreműködésével.

4-én, 18 óra – Miskolci Galéria udvara

Ficsku Pál Szakbarbárok
(magyar RAPSZÓDIA) című kötetének bemu-
tatója a szerző közreműködésével.

4-én 11 óra – II. Rákóczi Ferenc Megyei
Könyvtár előcsarnokában

Miskolci képzőművészek ünnepi könyvheti

kiállításának megnyitója

A vendégeket köszönti:
dr. Környey Lászlóné, a könyvtár igazgatója
A kiállítást megnyitja:
dr. Szádeczki Zoltán
Miskolc Megyei Jogú Város jegyzője
A kiállítás megtekinthető június 27-ig

5-én 11.00 óra a – II. Rákóczi Ferenc Megyei
Könyvtár

MATYÓFÖLD

Kiállítás a Mezőkövesdi Matyó Múzeum
anyagából
Köszöntő: dr. Környey Lászlóné
Matyóföldet bemutatja:
dr. Halmai Gyula,
Mezőkövesd polgármestere
A kiállítást megnyitja: dr. Viga Gyula etnográfus
Közreműködik: a Mezőkövesdi Asszonykórus
Megtekinthető június 27-ig

11.30 óra

Mezőkövesd története nyomtatásban
Pap János, a Matyóföldi Alkotók és Művé-
szetpártoló Egyesülete elnökének előadása

dr. Kápolnai Iván és Szlovák Sándor
bemutatják:
Országgyűlési képviselőválasztások és
képviselők a mezőkövesdi térségben
című kötetüket

A Matyóföld és a Mezőkövesdi Újság

Előadó:
Füzesséry József, a Közösségi Ház igazgatója
Közreműködik Tomsics József versmondó

11.00–15.00 óráig

Matyóföldi népművészet gyerekeknek
Vendégek:
Kertész Istvánné, a Népművészet mestere és
Pető Anna mézeskalácsos

5-én, 13 óra – a Városi Könyvtár

KOSSUTH ÉS KORA – kiállítás
Lévay József Muzeális és a Szabó Lőrinc
Könyvtárak rendezésében.

Megnyitja:

dr. Velkey Ferenc, a Kossuth Lajos Tudomány-
egyetem Történeti Tanszékének docense

5-én, 15 óra – a Lévay József Református
Gimnázium

Alkotó-közönség találkozó
Beke György, Vasy Géza, Cs. Nagy Ibolya,
Halászi Aladár közreműködésével.

5-én, 17 óra – a Miskolci Galériában

**a „Napjainkól napjainkig” című kötet bemu-
tatása**

Szerkesztette: dr. Kárpáti Béla irodalomtörténész
A bemutatót megnyitja: dr. Szádeczki Zoltán,
Miskolc Megyei Jogú Város jegyzője
A szerzőket és a közönséget köszönti:
dr. Dobrik István, a Miskolci Galéria igazgatója
Közreműködnek az intézmény hallgatói

5-én, 17 óra – a Petőfi Sándor Fiókkönyvtárban

Író-olvasó találkozó VAMOS MIKLÓSSAL

6-án, 10 óra – a Herman Ottó Múzeum kiállítá-
si épületében

**„Néprajzi könyvkiadás – vendégünk a Néprajzi
Múzeum” – konferencia**

6-án, 10 óra – a Tompa Mihály Fiókkönyvtárban

Vendégünk: FELEDY GYULA grafikus,
festőművész (Kossuth- és Munkácsy-díjas, a
Magyar Köztársaság Érdemrend Középkereszt-
jével kitüntetett, érdemes, kiváló művész)

6-án 15.30 óra – a II. Rákóczi Ferenc Megyei
Könyvtárban

Könyvbemutató Vendégünk: Tornai József
József Attila- és Arany János-díjas költő
A Drága nyelvem, zöld lebegés örülete c. köte-
tet a szerző ajánlja az érdeklődők figyelmébe.
Közreműködik: Fehér Ildikó színművész

6-án, 17 óra – a József Attila Fiókkönyvtár

VARGA RUDOLF bemutatja
Simon Redcoon: Álomharcos c. kötetét

6-án, 18 óra – a Miskolci Galéria

Disputa
– az Új Holnap művészeti, irodalmi, társadal-
mi folyóirat nyári számáról a lap szerkesztőivel
és a szerzőkkel.

7-én, 10 óra – a Tompa Mihály Fiókkönyvtár

Író-olvasó találkozó TORNAY MARI költőnővel

7-én, 15 óra – a Tompa Mihály Fiókkönyvtár

Író-olvasó találkozó
Vendégek: Gajó Géza költő, Laboda Kálmán
költő, Utry Attila költő, irodalomszervező,
könyvkiadó, Vass Tibor költő, az Új Holnap
szerkesztője (a Tompa Mihály Fiókkönyvtár, a
Martintelepi Egyesület és a Szirmai Baráti
Egyesület közös rendezvénye)

7-én, 17.30 óra – a Kaffka Margit Fiókkönyvtár
Varga Rudolf közönségtalálkozója

7-én, 20.30 óra A Péntek esték a Rákóczi-udvarban rendezvénysorozat keretében
Faludy György szerzői estje
Közreműködik: Hűvösvölgyi Ildikó, Mikes Lilla, Bánffy György
A Korona Pódium vendégjátéka
(Az Ifjúsági és Szabadidő Ház rendezvénye)

10-én 10 óra a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtárban
Petőcz András: Kalandjaim a mágusképzőben és Egressy Zoltán: Csimpi születésnapja című gyermekkönyvek bemutatója
A könyvbemutató alkalmából könyvillusztrációs kiállítás látható Kalmár István munkáiból
Vendégeink: dr. Cs. Tóth János, a Móra Kiadó igazgatója, Petőcz András író Kalmár István grafikusművész

13-án, 17 órakora József Attila Fiókkönyvtárban a BÍBOR KÖNYVKIADÓ ESTJE

KÖNYVHETI PÓDIUM
Miskolcon, az Erzsébet téren

JÚNIUS 4., KEDD
Házigazdony: Jakab Mária

13 órakor
Bemutatjuk az elmúlt 10 év Miskolc városi Szabó Lőrinc-díjasait
Dr. Dobrossy István, Fecske Csaba, Bihari Sándor, Brackó István (†), Hajdu Gábor (†), Karosi Imre, Utry Attila, Serfőző Simon, Gyöngyösi Gábor, Csorba Piroska
Közreműködik: Kulcsár Imre színművész

14 órakor
Vendég a Felsőmagyarország Kiadó és Serfőző Simon költő, a kiadó vezetője

15.30 órakor
a pódium vendége Kányádi Sándor

JÚNIUS 5., SZERDA
Házigazda: Karosi Imre

13 órától
Vendégünk: Lőrincz L. László

14 órakor
Vendégeink: Beke György, Vasy Géza, Cs. Nagy Ibolya, Halászi Aladár, Serfőző Simon, Fecske Csaba Házigazda: Karosi Imre

15 órakor
Bemutatkozik a Bíbor Könyvkiadó és Borkúti László kiadóvezető

15.30 órakor
A pódium vendége Vámos Miklós író

16 órakor
Bemutatkozik a Kazinczy Könyvesbolt és a Magyar Könyvklub

JÚNIUS 6., CSÜTÖRTÖK
Házigazdony: Monos Márta

13.30–14.30 óráig
Bemutatkozik a Géniusz Könyvárúház Kondás Vilmos tulajdonossal beszélget Monos Márta

14.30–15.30-ig
A magánegyetem kamarazenészeinek, népzeneészeinek műsora A miskolci irodalomról, színházról mesél dr. Gyárfás Ágnes
Kamarazene: Hampó József – Aranyosi György
Műsor: Süvegtánc és Tündérszép Ilona

15.30 órakor
Bemutatkozik a Libri Könyvterjesztő Kft. Mezey Katalinnal, a Libri Kft. vendégével beszélget Monos Márta

16 órakor
Bemutatkoznak a helyi könyvkiadók: Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltár, Herman Ottó Múzeum, Miskolci Galéria
Vendégünk a Budapesti Néprajzi Múzeum

JÚNIUS 7., PÉNTEK
Házigazda: Borkúti László, G. Tóth Ferenc

11 órakor
Bemutatkozik a Városi Könyvtár és a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár
Házigazda: Borkúti László

13.30 órakor
a mezőcsáti citerazenekar műsora
Művészeti vezető: Boncsér Gábor

14 órától:
Házigazda G. Tóth Ferenc Bemutatkozik a Fókusz Könyvárúház és a Líra és Lant Könyvesbolt

14.45 órakor
Vendégünk: Gálvölgyi János

15 órakor
Antikvár szabadtéri aukció
Bemutatkoznak a miskolci antikváriumok

16 órakor
Mátyás-mesék – vásári komédiák Csodamalom Bábszínház előadásában

JÚNIUS 8., SZOMBAT
Házigazda: Eszenyi Miklós

11 órakor
Vendég: a Kelet AlkotóCsoport

12 órakor
Ünnepélyes könyvheti sorsolás a Mélyen Tisztelt Olvasó(k) részére

13 órakor
Vendégünk: a Lubatowiane Néptáncgyűttes

ÍROVENDÉGEINK A KÖNYVTÉREN

4-én, 15.30 órakor
a Kazinczy Könyvesbolt sátrában
Dedikál: Serfőző Simon költő

4-én, 16 órakor
az S & C Áruházlánc Rt. Libri Kft. sátránál
Kányádi Sándor – Felemásósi versek című könyvét dedikálja

5-én, 15.30 – 16.30-ig
Dedikál: Vámos Miklós író

5-én 13–15 óráig a Géniusz Könyvárúház sátránál
Lőrincz L. László dedikál

5-én 15 órakor a Fókusz Könyvárúház sátránál
Fecske Csaba dedikál

6-án, 15 órakor a Kazinczy Könyvesbolt sátrában a „Napjainktól napjainkig” című kötet szerzői és dr. Kárpáti Béla szerkesztő dedikálnak

6-án, 16 órakor
az S & C Áruházlánc Rt. Libri Kft. sátránál
Mezey Katalin – Játsszunk anyámmal című könyvét dedikálja

7-én, 13.30 órakor a Kazinczy Könyvesbolt sátránál
Moldova György „Régi nóta” című könyvét dedikálja

7-én, 15 órakor az Erzsébet téren
Varga Rudolf dedikál

7-én, 15 órakor a Fókusz Könyvárúház sátránál
Dedikál: Gálvölgyi János

7-én, 16 órakor az S & C Áruházlánc Rt. Libri Kft. sátránál
Bombera Krisztina Felhőkarcolat című könyvét dedikálja

Tiszaújvárosi számvetés könyvtárügyben...

Tiszaújváros történetéről dióhéjban

Fél évszázada Tiszaújváros, vagy korábbi, ismertebb nevén Leninváros még a térképen sem volt. Az ősi település Tiszaszederkény, – melynek közelében 1953-tól megindul egy erőmű építése – élte az istenháta mögötti települések sűrű, egyhangú hétköznapjait. Miközben a közművelődési könyvtárügyben sorsfordító események zajlottak, könyvek, információk milliói jutottak el eldugott kis falvak lakóihoz is, aközben a Tisza partján felépült egy hatalmas ipari komplexum, szinte a semmiből kialakult egy város. Egy város, mely talán az erőszakos ipartelepítés hatására született meg, de amely mára már közel 20 ezer ember otthona, hazája, múltja lett, és remélhetően jövője is egyben. A kultúra kiszolgáló intézményei a városalapítást követően viszonylag későn jelentek meg a településen, de talán nem hangzik dicsekvésnek azt állítani, hogy leküzdöttük hátrányunkat. A Művelődési Központ épülete 1967-ben került átadásra, s a 35 éves épületben az idén elkezdődik egy olyan felújítás, melynek során minőségi változásoknak lehetünk majd tanúi.

Új városi könyvtár születik

A Városi Könyvtár elődje az 1964-ben telepített szakszervezeti letét volt, majd néhány évi hanyattatás után egy eredetileg lakásoknak készült épületrészben nyert elhelyezést. 1996-ban született döntés a könyvtár áldatlan helyzetének megszüntetéséről. Új épület helyett a meglévő átalakítása, bővítése mellett döntött a testület, 1998. január 23-án átadásra is került egy korszerű, bár kompromisszumoktól sem mentes épületegyüttes. Az 1200 négyzetméter sok lehetőséget rejt magában, de ma alapvetően azon

az úton haladunk, melyet szakmai elképzelésünkben a beruházást megelőzően lefektettünk.

Számítógép a könyvtárban

A kilencvenes évek végén sikerült egy nagyértékű beruházást megvalósítani, majd beszereztünk egy olyan könyvtári integrált rendszert, mely mind a mai napig kiszolgálja igényeinket, illetve a fejlesztés lehetősége is benne rejlik. Ez az ALEPH rendszer, melynek ma már valamennyi modulját használjuk. A hagyományos cédulakatalógusunkat 2000-ben lezártuk, így az újabb gyarapódásunkról már csak az OPAC-ban tájékozódhatnak az érdeklődők.

A könyvtár önálló WEB-lappal már korábban is rendelkezett, a Soros Alapítvány jóvoltából elérhetővé váltak az általunk összeállított információk. Mára önálló URL címmel rendelkezünk, WEB lapunkat magunk építjük, fejlesztjük, s WEB szerverünk a <http://www.tujvmkvk.hu> címen érhető el. Ezen keresztül érhető el OPAC-unk is, s az állományban való keresés mellett olvasóink saját kölcsönzéseikről is tájékozódhatnak. Egyelőre még előjegyzésre közvetlenül nincs lehetőség, de e-mail címünkre küldhetnek olvasóink ilyen jellegű kéréseket.

A felnőttek számára alapvetően a legfontosabb az információ, az azon-

nali és gyors segítség. A Közhasznyú Információs Szolgálat az évek folyamán az egyik meghatározó részlege lett a könyvtárnak. Itt nyertek elhelyezést az olvasói gépek, s most a Széchenyi Terv keretében megpályázott számítógépek, s az ingyenes internet elérés itt vehető igénybe. Ez a részleg a számítógépes szolgáltatások mellett a mindennapi problémák megoldásában segíti a lakosságot. A Soros Alapítvány támogatásával hoztuk létre az Egészségügyi adatbázist, a Vállalkozói adatbázist, melyek bárki számára elérhetőek, s honlapunkon keresztül megtekinthetők.

A kultúraközvetítés az intézményi munka része

Ünnepi Könyvhét táján essék szó értékközvetítő munkánkról is. Az író-olvasó találkozók, pódiumműsorok nálunk is gyakoriak. Az utóbbi időben mind gyakrabban vállaltuk fel, hogy a városban élő alkotó művészetet, munkásságuk egy-egy szeletét mutatjuk be. Így került sor Hajdú Imre, a Tiszaújvárosi Krónika főszerkesztőjének, vagy a Kultúra Napja alkalmából Halászi Aladár tanár úr nyelvhelyességi kérdésekkel foglalkozó művének, az Írd és mondd magyarárn, helyesen könyvbemutatójára.

A Gyermekkönyvnapok rendezvényei színesítik a sort. Ennek keretében meseolvasást szervezünk Mesefolyam címmel, ahol városunk ismert személyiségei fognak verset olvasni a gyerekeknek. Pécsi Ildikó az óvodásoknak tart mesedéllelőttöt, és sor kerül az olvasónapló pályázat értékelésére is. A Könyvhétre jelenik meg Halászi Aladár: A ki-be fordult igazság című aforizmagyűjteménye, melyet ugyancsak bemutatunk a közönségnek.

Tehát: dolgozunk, s erősítjük magunkban a hitet, hogy szükség van ránk. Remélem, Olvasóink is így látják.

Tiszaújváros, 2002. Ikrek hava

*Venyigéné Makrányi Margit
Tiszaújváros, Városi Könyvtár*

Hagyományok és modern könyvtár a Dudujka-völgyben

A közelmúltban Miskolc városa egyetemének félévszázados fennállását ünnepelhette, amely egyben ön maga egyetemi várossá válásának is évfordulója. A napjainkban modern környezetben működő „univerzitássá” terelődött műszaki egyetem azonban – bányamérnöki és kohómérnöki képzése révén – sokkal-sokkal ősbibb, két és félévszázados múltra tekinthet vissza, a ma már számunkra távolinak tűnő felvidéki Selmecebányára. A szép hagyományok a székhelyváltások és az idő szakadatlan múlása ellenére ma is élnek, sőt az új – a jogi, a közgazdasági, a bölcsészeti, a zeneművészeti – karok hallgatóinak szívében is új virágzásnak indultak, s jelennek meg mindennapi és ünnepi szokásaikban is: a szakestek, diák-nótázás, balek-avatás, valétálás szalaggal, emlékgűyűrk, egyenruhák stb. mind-mind elterjedtek valamilyen formában a hallgatóság körében szakokra való tekintet nélkül.

Meghökkentőnek tűnhet, hogy az a két hatalmas iparág, a bányászat és a kohászat, amely egy évezreden át a magyar állam ragyogását biztosította, s amely az elmúlt évtizedekben a pallérozatlan média és politika hatására a közvélemény szarkasztikus céltáblájává vált, mivel egykori csillogása megfakult, ez a két, legendákkal övezett iparág a mai, az informatika és automatizáció hálójába szőtt értelmiségi ifjúság romantikát teremtő őseréjévé tudott válni. Nem kényszerből, nem kormány-program szerint, nem anyagi támogatással, hanem szívből jövő ifjú lendületből, jobbat-szebbet akarásból. Ennek – a divatos kifejezéssel: civil-szerveződésnek – középpontja, szellemi letéteményese az egyetem ősi könyvtára, amely a kor igényének megfelelően immár negyed százada három egyenrangú közgyűjtemény-együttesből áll „egyetemi könyvtár, levéltár, múzeum”-ként.

Az egyetem életében a folyamatosságot és a szakmai-tudományos értékeket

a könyvtár, a könyvtári állomány nagyszerűsége eleveníti meg leglátványosabban. A selmeci bányászati-kohászati akadémia 1735-1918 közötti hiánytalanul megmentett 40 ezres könyvtára ma Selmeci Múemlékkönyvtár néven muzeálisan védett és kezelt különgyűjtemény. Az 1865-ig terjedő részét (cca 7500 kötet) az eredeti szakrendi raktári elhelyezés szerint, e célra tervezett múzeum-teremben őrzik és mutatják be az érdeklődőknek. A bányászatra-kohászatra, valamint a hozzá kapcsolódó természettudományokra vonatkozó – főként német nyelvű – szakirodalom 1500-1800 közötti világtermésének mintegy 80-85%-a található meg a gyűjteményben, köztük olyan nagy tartalmi és bibliofil-értékű kiadványok első kiadásai, mint G. Agricola földtani és bányászati-kohászati alpművei (1546, 1556, 1557), vagy L. Ercker kohászata (1574), G.E. Löhneys bányaműveléstana (1617) stb.

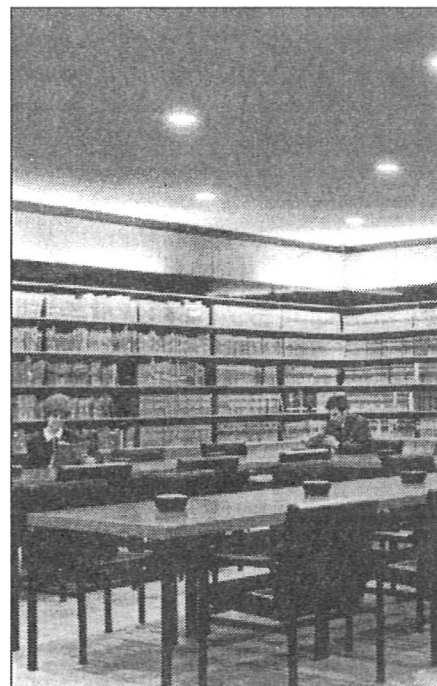
A múzeum-könyvtár, valamint az Egyetem történeti Gyűjtemény kiállítóterme nyilvános múzeumként működnek: hétfőtől péntekig 10-13 óra között előzetes bejelentés nélkül bárki megtekintheti, szakmai csoportok előzetes egyeztetés alapján ettől eltérő időben is. Szakmai tárlatvezetés, hat nyelvű ismertető és hangszalag (magyar, angol, német, orosz, francia, szlovák). Az épület aulájában évente 4-6, főként egyetem történeti témájú kiállítást mutatnak be. A kiállításokat összesen évente 6-10 ezren tekintik meg.

A könyvtár, levéltár, múzeum nemcsak az egyetem, az egyetemi oktatás történetének, hanem a műszaki és természettudományok múltjának, valamint a technikatörténetnek is kutató műhelye. Kiadványai, amelyek főként saját három sorozatában jelennek meg, az elmúlt két évtizedben a harmincat is meghaladják. A munkatársak rendszeresen részt vesznek az egyetemi oktatásban. Közkedveltek az I. éveseknek szóló, ún. balek-oktatások is, amelyek

keretében ízelítőt kapnak az újak az egyetemi élet íratlan szabályairól és az elődök dicső tetteiről.

Természetesen a mindennapi könyvtári munka ettől teljesen függetlenül folyik, mint az ország egyik legnagyobb tudományos szakkönyvtárában, s az észak-magyarországi régió egyetlen egyetemi könyvtárában. A milliós állományú könyvtár évente 15-20 ezer egységgel gyarapodik, mintegy 90 millió Ft névleges értékben. Az évi 130-200 ezer látogatói szám – a hallgatók speciális könyvtárhasználati szokásait figyelembe véve is – jónak mondható.

A könyvtári munka teljes egészében egyetlen számítógépes rendszerben működik: a beszerzés, leltározás, feldolgozás, raktári nyilvántartás, vala-

mint az olvasószolgálati beléptetés, kölcsönzés, katalógusok használata, biztonsági rendszer mind-mind gépesített. A látogatók 25 PC-n teremhetnek kapcsolatot az egész világ nagykönyvtáraival, illetve számos nagy szakmai adatbázissal, több gépen ingyenes internet hozzáférés is biztosított. Saját hálózat az egész egyetemre kiépített.

Így kapcsolja egybe a könyvtári, levéltári, múzeumi tevékenység a múltat és a remélhetőleg békésebb, gazdagabb jövőt.

Dr. Zsámboki László

ELSŐDIXER, ÖNÉLETÍRÁSKÉNT:

– DZSONATÁN ELRAGADJA AZ IFJÚ MAGELLÁNT –

... „Oly nagy banatom van”... hallottam Gagybátorban – ahol több éjszaka át kutyát és házat őriztem – így kezdte az egyik igen öreg néni. Ó, tiszta Magyar nyelv! Hajlalom szerint mindent kiforgatnék, ferdíteni – kifordítani; munkám részeként saját magamba botlok, s most igazán jó okom lenne, hogy komolyan írjak valamit (esetleg magamról)? Azonban érzem, valahogyan ez nem fog menni, annál is inkább mert C-zi „barátnője” P-zi utánam kiabált a kapu felé: „minden macska táncol neked”. Legyek babonás?? Bárha rendet kellene csinálnom abban amit mostanában aranyos jó kedvembe írka-firkáltam: mi az hogy van, mi az hogy nincs, mi az hogy szép, mi az hogy kalap és bűg a bűgő csiga. Másodiknak: rejtőznek az istenek, zizegő-zümmögő éj, állatok – szentjánosbogár vagy csillag hull alá, stb. valamint: ősz, sár, bánat, szenny, fájdalom.

Jaj és még ez is:

Ronda voltál

Puffadt voltál...!

...Réges régen kitaláltam kínomban: aki engem nem szeret, azt én sem szeretem!! Így aztán jobb lett!!!

És még ezt is: áthajóznál rajtam, de én zátony vagyok. Sokkal később: éjjel nappal megyek, hogy megtaláljalak. És nem azért mert most aktuális: régi könyvek között; egy könyvtárban ismeretlenül megbújva...

Tükröt szeretnék én

Ovális asszonyarcút

Csalogatnám,

hívnám szép madárnak

Estéknént hajdíszt tornyoznám.

Szép idézetként: az állatok egymás mellett békésen megférve legelésztek (Pleskó doktor).

Sokadiknak: ismét megjelenesz – áttetsző opál, vadul csókollak, véres a szám... Ez is igazán csodaszép: „javarészt a keresztényietlenség” Vass Tibortól.

Látva és olvasva ezt az írást, majd elborzadnak (volt persze Juhász Gyulánk, Ady zsenije, és Kosztolányi Dezsőke – istenem milyen szépen emlékezett meg „apám” írásában tanár édesapjáról...)

Pedig volt olyan gondolatom is, hogy illően megköszönöm mindenkinek; a fáradt asszonyi kezeknek, a kérges – erős férfi kezeket is csókolom, hogy alvás helyett olvasnak. A távoliakhoz ahová még eljut a hír-

üzenet, a búcsúzó szerelmeseknek, a megsemmisítő örült tévelygőknek, a hófehér lámának a vadsparkban. Életem görbületében én mindent köszönök! Mert: „nem lehet derékig érő sz...-ban mászkálni egy egész életen keresztül” – mondá valaki, aki oly kedves nekem. –

Gerle is vagyok

Ló is vagyok

Kacagok

Kacagok

Öt napig még fecske vagyok.

...

!Elnézést kérek százszor is Fecske Csabától!

„kispataki”

kettőezer-2 május 19–20–21.

...,tapsolunk most együtt, s én majd énekelek.” P. M. (Datúra).

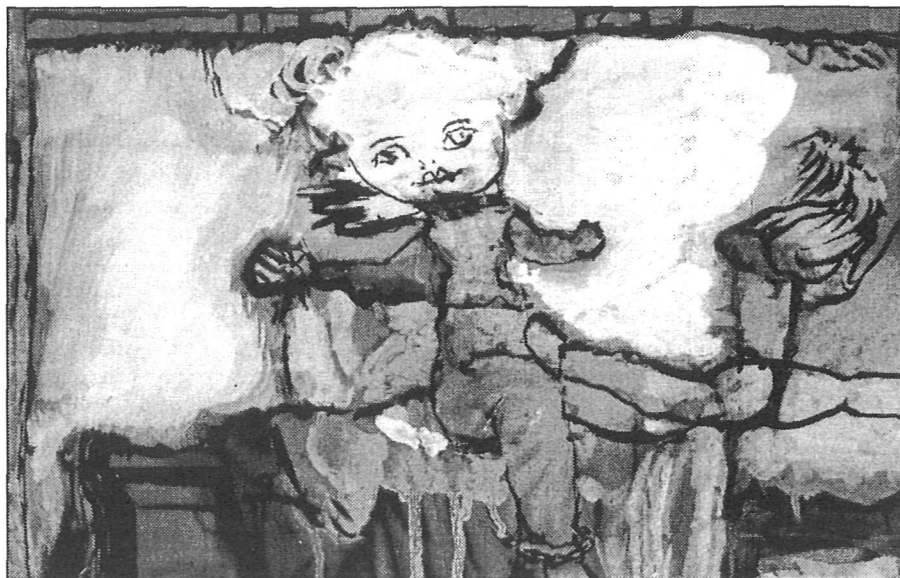

A „Könyv Ünnepe” az egyik legfontosabb esemény életünkben. „VAGYONUNK”. Az általa terjesztett tudás, információ és élmény életünk fontos része.

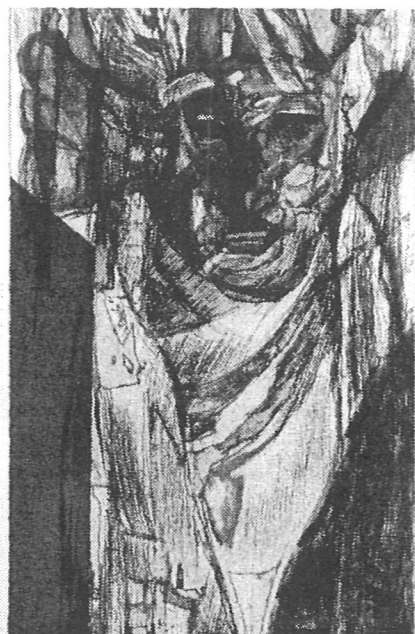
Kívánom a harmadik évezred embereinek hogy szolgálja Őket életük során.

Tellinget

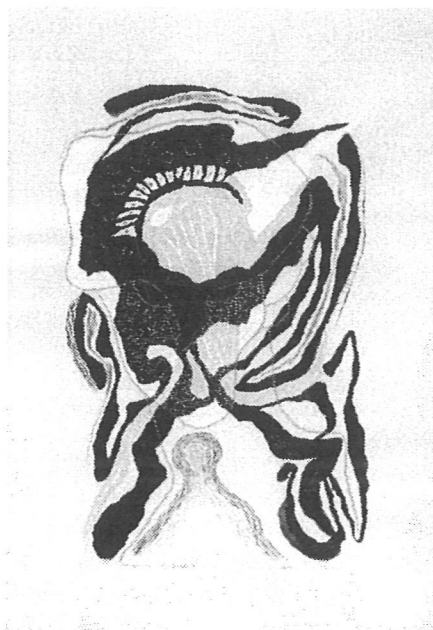
Tellinget István

Miskolci képzőművészek az Ünnepi Könyvheti kiállításon

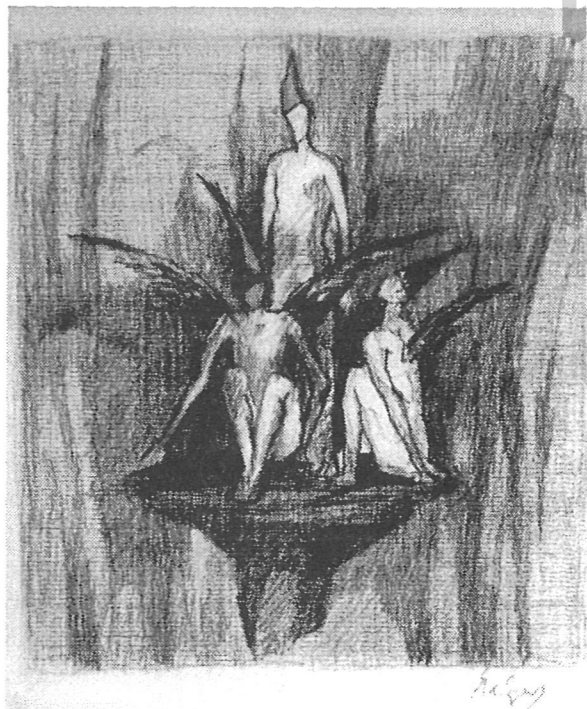
Barczy Pál:
Petőfi: „Izzó vastrónon őt elégették”

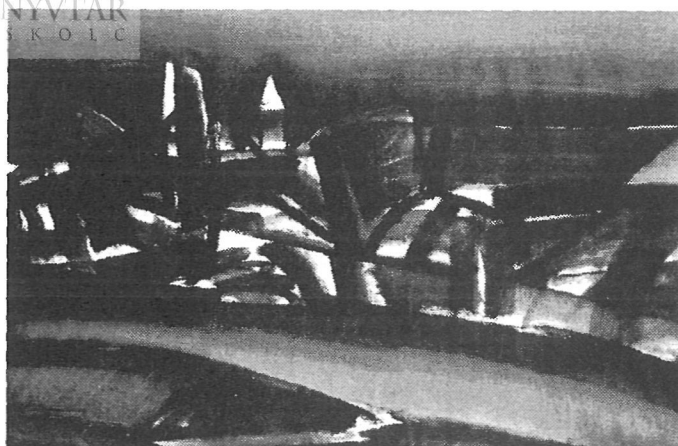
Fejér Ernő: Pszichogramm

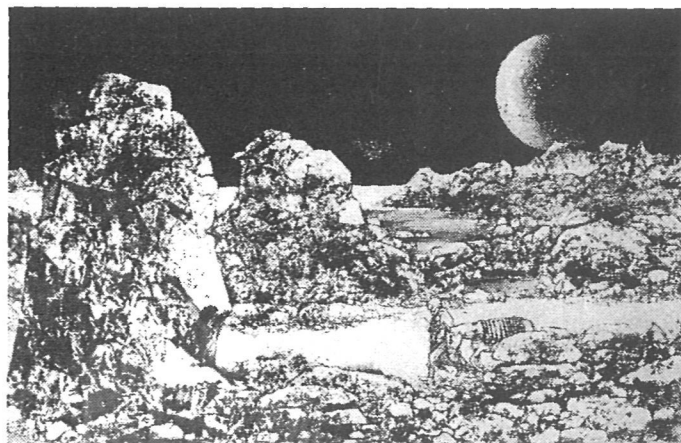
Drozshnyik István: Chagall parafrázis

Máger Ágnes: Várakozó sipkások

Seres János: Este

Pető János: Kincskereső

**A kiállítás megtekinthető:
2002. június 27-ig**

Ujváry Zoltán: Gömöri magyar néphagyományok

Miskolc, 2002. Kiadta a Herman Ottó Múzeum a 70 esztendőös tudós tiszteletére

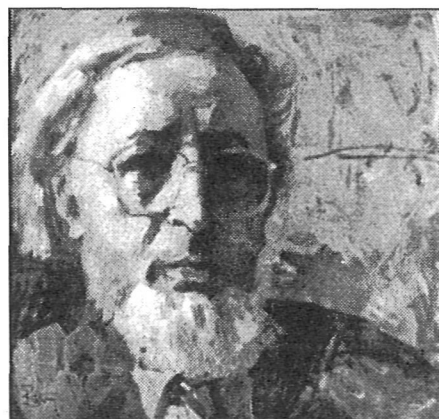
Ujváry Zoltán 1932. január 25-én született Hétben, a történeti Gömör vármegye Trianon után az anyaországban maradt 21 településének egyik apró falujában. 1951-ben érettségizett, majd a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem hallgatója lett. Egész életében egyetlen munkahelye volt, a debreceni egyetem Néprajzi Tanszékén tanársegéd, majd adjunktus lett, később docens, 1979-től egyetemi tanár. Húsz éven át volt tanszékvezető. A kárpát-medencei folklórkutatás egyik legkiemelkedőbb egyénisége. A Debrecenben végzett néprajzos tanítványok sora, a tudományos és közélet legkülönbözőbb területein végzett szerteágazó tevékenység, a tudományszervezésben kétszázat jóval meghaladó kötet szerkesztése, könyvei, tanulmányai tanúskodnak a tudós fáradhatatlan munkájáról.

Munkamódszerét az alapos és részletező gyűjtés, a sok terepmunka adatain nyugvó tudományos elemzés, a hazai és nemzetközi irodalom eredményeinek ismerete, s a mindezekből levonható teoretikus összefüggések kölcsönös egymásra hatása jellemzi. Erre a szemléletre neveli tanítványait is.

Kutatásainak homlokterében a magyarság és szomszédainak dramaturgikus szokáshagyománya, a játék és a maszk szerteágazó problematikája és a népköltészet áll, de mindezeknek jószerével megszámlálhatatlanul sok leágazását és összefüggését kutatta. Munkáiban soha nem téveszti szem elől a magyarság műveltségét, ugyanakkor azt mindig tükrözteti a velünk együtt élő népek tradíciójában is. Eleven a kapcsolata a szülőfölddel, Gömörrel, s az elmúlt három évtizedben érett könyvekké, tanulmá-

nyokká az a hatalmas gyűjtőmunka, amit fél évszázad alatt elvégzett. Jelen kötet, ami gömöri kutatási eredményeinek válogatását adja közre, tisztelgés a 70 esztendőös tudós rendkívül termékeny, eredményes életpályája előtt.

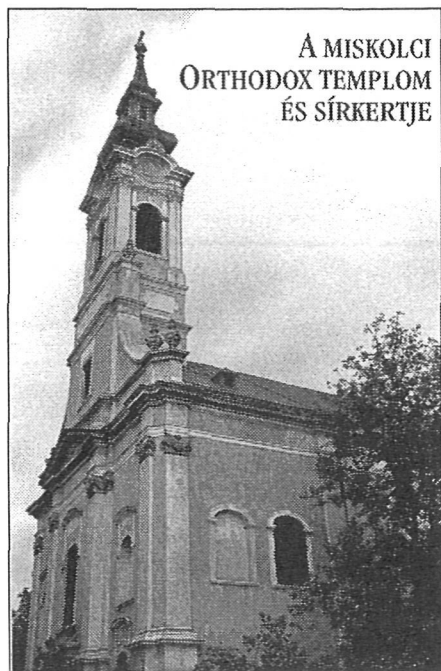
V. Gy.

A borító hátlapján Béni Árpád festménye Ujváry Zoltánról

A miskolci orthodox templom és sírkertje

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltár és a Herman Ottó Múzeum közös kiadványa

Miskolc egyik értékes műemléke a város központjában található orthodox templom. A belső udvarban, régi sírok környezetében álló, magas, karcsú, későbarokk templomot sok turista látogatja. Belépve a templomba csodálattal állnak meg a Közép-Európában egyedülállóan szép barokk képfal (ikonosztázion) előtt. Legtöbbjükben önkéntelenül felmerül a kérdés: milyen az a szellemiség, amelynek e templom pompás szépségét köszönheti, kik voltak elkészítői és megőrzői.

A nagy múltú és szerényebb jelenű miskolci orthodox egyházközösség életének egyes eseményeivel kapcsolatban eddig is jelentek meg tanulmányok különböző tudomá-

nyos folyóiratokban, kiadványokban. Az egyszerű érdeklődők azonban nehezen, vagy már egyáltalán nem is tudtak ezekhez hozzájutni. E könyv megjelenése nagy öröm és megtiszteltetés számunkra. Az érdeklődő olyan könyvet vehet kezébe, amely részletesen, tudományos alaposan feldolgozza az itteni orthodox közösség teljes történelmét. Ráirányítja a figyelmet egy szerényen jelenlévő kis vallási közösség múltjára, bemutatva milyen eredményt jelentett és jelent a befogadott és itt letelepedett ortodox közösség, és a befogadó város kapcsolata.

Részlet Boleszka László Pál
parochus köszöntőjéből

A Miskolci Egyetem Szabó Lőrinc Kutatóhelyének új könyvei

Az év elején óriási érdeklődés mellett mutatta be Dr. Besenyei Lajos, a Miskolci Egyetem rektora Budapesten a Petőfi Irodalmi Múzeumban, a Károlyi Palota Glatz-terében az egyetem Szabó Lőrinc Kutatóhelyét és annak legújabb könyveit. Ezt követően a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtárban a Költészet Napján szintén sok érdeklődő jelenlétében a szerzők bemutatták az elkészült és megjelent munkáikat.

Legérdekesebb ritkaságként említjük meg Helena Kangas Az én Magyarországom. Cikkek, riportok 1943–1944. című, az Argumentum Kiadónál megjelent kötetét. A fiatal újságíró a második világháborús Budapesten tartózkodik egy évig ösztöndíjjal, és itteni benyomásait, a kulturális és a társadalmi élet eseményeit mutatja be hazaküldött heti leveleiben. A könyvből, amelyet Labádi-Bertényi Gizella fordított kitűnően magyarra, megismerhetjük az újságíró találkozásait, majd utóbb levele-

Papp László: Szabó Lőrinc

zését Szabó Lőrincel. A Turkuban élő Helena Kangas ma is jó egészségnek örvend, és nagy segítségére volt fordítójának és felfedezőjének a régi cikkek összeválogatásában.

Új kiadásban, jegyzetelt változatban, és a költő szerelmeire való em-

lékezéseivel kibővítve jelent meg Szabó Lőrinc Vers és valóság. Bizalmas adatok és megjegyzések című könyve az Osiris Kiadó gondozásában. A kötetet a Kutatóhelyen dolgozó doktoranduszok, Kiss Katalin és Lengyel Tóth Krisztina készítették.

Horányi Károly sajtó alá rendezésében és jegyzeteivel jelent meg az Argumentum kiadónál a Kodolányi János levelezése Szabó Lőrincel és Szabó Lőrincné Mikes Klárával 1948–1957 című kiadvány Ne panaszkodj a magányod! beszédes címmel. A diktatúra éveiben a hallgatásra kényszerült írók életét mutatja be a kötet.

A Szabó Lőrinc kutatás eredményeinek jelenlegi szintézise Kabdebó Lóránt professzornak, a Kutatóhely irányítójának monográfiája, amely az Osiris Könyvkiadónál jelent meg Szabó Lőrinc pályaképe címmel.

A könyvek Miskolcon a Kazinczy Könyvesboltban kaphatók.

*Kabdebó Lóránt
professzor*

Új évszak – Új Holnap

A nyári Új Holnap lapzártája megelőzte az évszakováltást. A sietség oka a XXI. Nemzeti és Nemzetközi Grafikai Biennále, hiszen a Szépmesterségek Alapítvány és a Miskolci Galéria (a június 1-jén megnyílt biennále rendezője) gondozásában megjelenő művészeti, irodalmi, társadalmi folyóirat nyári számának központi témája a biennále.

Feledy Gyula Munkácsy-díjas képzőművész segítségével visszatérhetünk a „hőskorra”, a grafikai műhely megalakulására, az első biennálékra. Gaál József Munkácsy-díjas képzőművész, a Képzőművészeti Egyetem tanára A nyomtatott kép című írása már vitára ösztönöz. Kérdéseket, megvitatásra váró témákat vet fel az új technikák, az új sok-

szorosítási eljárásokkal, a grafika jelenével, jövőjével kapcsolatban. „Leegyszerűsítve a kérdés így hangzik: létezhet-e még önálló képzőművészeti műfaj, lehet-e határt szabni, meghatározni a kereteket? Egy műfajba sulykolva merőben különböző technikával készült műalkotásokat rangsorolunk, egyáltalán milyen mérce szerint lehetséges? Mert a stílus és a technika világnézetet rejt, minden műben hit, kételkedés vagy hitetlenség fejeződik ki különböző művészeti szinten. Lehet a korszerűség nevében az épp aktuális technikát vagy témát előnyben részesíteni, de ha hiszünk az örök igazságokban, akkor hamis lehet a mérce, mert a hitvalló giccset előnybe részesítjük a hitre vágyó, kételkedő őszinteségnél.

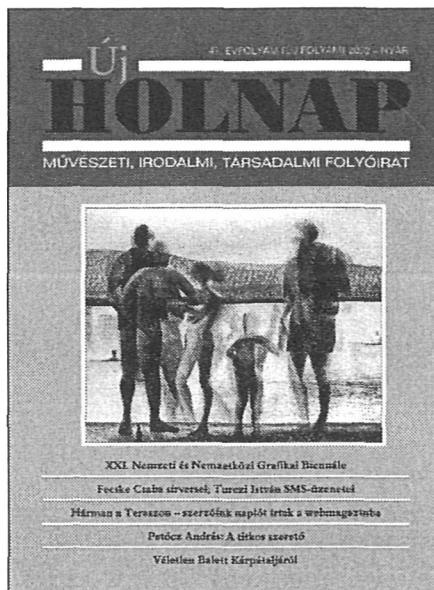
Amilyen bizonytalanok a műfaji határok, legalább olyan bizonytalan meghatározni a valós tartalmat, a művészi mélységet...”

A műfaj átalakulását, gazdagodását mutatja, hogy a biennále felhívása is megváltozott. Az idén már három kategóriában pályázhattak az alkotók, a szakmai zsűri külön értékelt a klasszikus grafikai technikákkal készült alkotásokat, az elektromos átvitelrel és számítógéppel előállított nyomatokat, és a kísérleti jellegű, a grafika lehetőségeit tovább szélesítő munkákat.

„Létjogosultsága van minden alkotásnak, hiszen korunk eklektikáját tükrözik összességükben. – állítja az Új Holnapban megjelent tanulmányában HAász Ágnes, az Magyar Elektrográfiai Társaság elnöke. – Ebben a korban megférnek a különböző képalkotási módszerek egymás mellett. Nem a művek vitáznak...”

A korszerű technika nemcsak a képzőművészet, a grafika lehetőségeit gazdagítja, hanem az irodalomét is. Ezt bizonyítja például a trinapló. Hogy mi ez? Az év elején a terasz.hu webmagazin vendége volt az Új Holnap három szerzője, Fecske Csaba, Kupcsik Lidi és Gánóczy György. Az ott írt naplójukat most nyomtatásban is közli a lap. De újdonságnak számítanak Turczy István költői sms-ei is, és ugyancsak meglepte szerzőtársait és olvasóit Fecske Csaba vidám sírverseivel és stílusparódiáival.

A Új Holnap nyári számában folytatódik a közművelődés színtereit bemutató sorozat. Visszatekintünk az ideai hangversenyszézonra, a színházi évadra, a jelentősebb kulturális eseményekre. Számba vesszük a könyvhétre megjelenő helyi kiadvá-

nyokat. A képzőművészet, irodalom, színház, zenén túl valamennyi miskolci számára érdekes lehet az Élet a térben című írás. Méhes

László a riportban megszólaltatott építészekkel arra keresi a választ, miért nincs igazán központja Miskolcnak, miként pusztult le a főutca, hogyan befolyásolja a pénz és a politika az életteret, azt az életteret, amely a miskolciaké lenne. „A kérdés mindig az – fogalmazódik meg a város építészetével kapcsolatban –, hogy társadalmilag és így építészeti-
leg is mi a fontosabb, és mi a meghatározóbb: egy tér vagy az épület, vagyis a befektetés, melynek nyomán tér nem marad. A városi tereket illetően ezért – ideális esetben – a közösségnek kell döntenie, hogy mi az, amit saját közösségi élettereként meg akar tartani, hiszen az épített környezet minősége alapvetően meghatározza mindennapi életkörülményeit.”
(filip)

Szvboda
Dománszky Gabriella

II. RÁKÓCZI FERENC
MÉGYESI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
MISKOLC

2002. június 5-én – szerdán –
16 órától

RÉGI DICSŐSÉGÜNK...

MAGYAR HISTÓRIAI KÉPEK A XIX. SZÁZADBAN

CORVINA

Könyvbemutató a Magyar Könyvklub Rt. Kazinczy Könyvesboltjában (Miskolc, Széchenyi u. 33.)

A könyvet bemutatja: dr. Fazekas Csaba

A Felsőmagyarországi Minerva és a Felföldi Kincsestár

1998-ban indított útra a Kiadó – saját nevével is ösztönzést kapva – két könyvsorozatot, amelyek a történelmi és jelenlegi Felsőmagyarországnak a hagyományait kívánják ébreszteni. Annak a közép-európai régióknak a szellemi örökségét, amely nagyobb részben a mai Szlovákiát, kisebb részben Kárpátalját és Magyarország északi megyéit jelenti. Olyan vidékek ezek, ahol évszázadokon át természetes módon történt a közvetítés kultúrák, anyanyelvek és felekezetek között. Szlovákok, magyarok, németek, ruszinok, lengyelek sokrétű kapcsolatai mindegyik nemzeti kultúrát gazdagították.

Négy év alatt a Felsőmagyarországi Minerva és a Felföldi Kincsestár sorozatban tizenhat kötet látott napvilágot.

A 2002. évi Könyvhétre megjelenik: *Féja Géza: Bölcsődal című visszaemlékezése a XX. század eleji Lévára Grendel Lajos előszavával.*

Fecske Csaba: Jelölni tüntömet

A gyerekversei és publicisztikája révén ismert és népszerű szerző legújabb kötetében válogatott verseit nyújtja át olvasóinak. A Jelölni tüntömet huszonöt év lírai termésének legjavát adja, tizenöt ciklus mintegy kétszázötven versének tükrében. Színes és izgalmas olvasmány a versbarátok számára az idei könyvhétre megjelenő elegáns kötet, amelynek darabjai 1975-2000 között születtek és híven mutatják a költő fejlődésének ívét.

Nagy Gáspár, a költőtárs írja róla: „Az elmúlt két és fél évtizedben a költő fejlődése töretlen volt, ezt a folyamatos folyóirat-közlések és a megjelent kötetek – Vakvolt, Valami üzenet, Majd máshol, Ami lehetne még – egyértelműen bizonyítják. Nagy mesterségbeli tudás, formai változatosság és mély gondolatiság a legfőbb jellemzői ennek a költészetnek. Fecskétől távol áll az öncélú játék, noha ironikus-játékos, mondani akar és tud is valamit a világról, a létezésről. Jelentős a gyermekirodalmi munkássága, a kicsik szeretik játékos, csúfondáros verseit, meséit. Gyerekverseiből egy

csokorra való szerepel ebben a változásban is, ízelítőt adva belőlük.

A kötet mintegy negyed század költői munkásságának nagyszerű összegzése, jelenkori líránk nem elhanyagolható teljesítménye, megérdemli megkülönböztetett figyelmünket.”

Fecske Csaba: Epilógus

ötvenkét éves lettem én
epilógus e költemény

sírós
írás

ennyi idő hogy telhetett
hová lettek napok hetek

látom
létem

s az idő elteltik velem
főm zavart sajdul alfelem
a múlt
kimúlt

helyette itt van a jelen
hiába rovom rá jelem

nem é-
nemé

megúsztam volna szárazon
ha nem szülsz meg s nem származom
az ám
anyám

lehettem volna műsoron
de nem volt hozzá hű sorom
vok ok
vagyok

csúnya nő kancsalít jövőm
magáévá tesz majd ha jön
csekély
e kéj

megmondhatom már előre
csak marék por lesz belőle
m is az
igaz

táncra perdülni nincs okom
hogy hazám talaját fogom
javí-
tani

Felsőmagyarország Kiadó könyvsorozata

feladó: vasstibi@chello.hu
címzett: kornyey@rfmlib.hu
tárgy: serfőző hatvan éves

nekem az irodából, hogy péntek délig, magyarul, és ma még csak szerda van, szerda dél, péntek délig találjam ki, hogy mit írok; hogy három flekk, hallom a háttérben simon hangját, hogy kettő, hallom kurtáét, egy elég lesz tiborkám, egyet írjon legkésőbb péntek délig, serfőző hatvan éves lesz, írjon egyet a mi kis könyvheti újságunkba, mondja környeyné, ímélen, hogy hétvégén már készíthessék az újságot;

mentegetőzőm, hogy nyakamon az új *holnap*, szuperkorrektúrablablablázni, ezt-azt ki, ezt-azt be, azt mondja, ma még csak szerda, menni fog az magának péntek délig tiborkám, egy flekk; háromserfőző, kettőkurta, hallom a háttérben;

hogya mi másról írnék, itt a háttérben, magyarul és bevezetőleg, ami hogy-hogy nem a tárgyalólag is lesz, hogy valami személyeset persze, hogy '89-ben, például, a *napjaink* utolsó számainak készítése és a *holnap* szerkesztőségének 'építése' idején lépek be, hogy-hogy nem, az irodalom, a 'miskolci irodalom' kapuján; a bejárat egy tizeletemes panelház ajtaja, a korvin ottó utcában, fekete üvegtábla, rajta arany, mit arany, sárga cserebogár-betűkkel: *napjaink*; odabent egy jóképű, magyarul kopaszodó ember tesz-vesz egy ablaktalan szobában, bemutatkozom, félve mondom, hogy verseket hoztam, a sajtóim; serfőző simon, mutatkozik be a tevővevő ember, hellyel kínál, nekikezd olvasni, magyarul olvassa a verseimet, süppedek bele a fotelba, rezzenéstelen arccal olvassa a verseimet, rezzenéstelen arccal szokatlan megjegyzéseket fűz a verseimhez; simon 47, én 21, *gyerekidő*; ezeket nem tudom közölni – mondja, de biztat, azzal, hogy bármikor mehetek hozzá, szívesen ad tanácsot;

egy évig nem megyek, de nem sértődöttségből, hanem mert nem sokkal találkozásunk után bevonulok katonának; leszerelésem után viszek neki egy antológiát, magyarul a magyar népművelők egyesülete adja ki, büszkén mutatom benne az első megjelenésem; mi az a „vadalmavagyorgás”, meg „szöcsketalpú saláta”, meg „orgazmusok ultrahangja”? – kérdezi; verssorok, magyarul mondom, a debütáló versem sorai – ő meg egyre csak ingatja a fejét; képzavar, képzavar, *mondogatja*; kezembe nyomja a *holnap* írás számait, azzal, hogy olvassam; *lapolvasom*, két évig vasstibi-nélküli *holnap*okat szkennerek, mert serfőző az istennek se akar közölni; megjelenek időközben a legendás ifjúsági magazinban, a hitelben, az árgusban, de simon kedvére való verset nem tudok írni; negyedévente kitarótna be-bejárógatok hozzá, mígnem egyszer azt mondja: ezeket lehozom; azt gondolom, hülyéskedik; '92-ben végre *lapolvasódhatok a holnapban*; attól kezdve simon számontart, magyarul él a nevemmel itt-ott, ahol a régió irodalmáról szól; roppant büszke vagyok, amikor néhány héttel a *lapolvasódásom* után a *hazajáró* című könyvébe „pályatársi megbecsüléssel” ír nekem dedikációt: nem akarok hinni a szememnek;

az új *holnapban* '95-97 között dolgozunk együtt, akkor már gyakran eljárom a lakásába, igen jókat beszélgetünk; barátjává fogad, éveik 'elnézi' – feledy gyula szóhasználatával élve – „avangáré” dolgaimat, tud örülni a megjelenéseimnek; kabdebó új *holnapjában* együtt ért véget a pályafutásunk, jönnek új csere-bogarak, de a kapcsolatunk természetesen nem szakad meg: igaz, van, hogy hetente beszélgetek hozzá, de előfordul, hogy egy-két hónapig felé se nézek;

a közelmúltban bringázunk a sajtó-parton, közben beszélgetünk erről-arról, cserebogarakat kergetünk, magyarul sárgákat, mint két gyermek, az autók csodálkozhatnak rajtuk, mi után szaladgál két balfácán a vízparton; tényleg, ki tudja, a cserebogarakon kívül, valójában mi más után szaladgáltunk még;

a minap felhív, hogy nem megyek-e véletlenül másnap pestre, de megyek, magyarul mondom, véletlenül (ez arra a 92-es sztorira rímel: „azt hittem, hülyéskedik”, micsoda jó rímelő emilírás ez.) és hoznál az új könyvemből? – kérdi; izgulok, mint egy gyerek, azt mondja, nem tudom megvárni, amíg postáz a kiadó, szeretném mielőbb látni; persze, elhozom (ez meg arra rímel, amit a *holnapban* mondott: „ezeket lehozom”); ebben a nagy jórímelésben illő lenne már végre egy serfőző rímelt is hozni. hozok egyet, ezt tudom, megjegyeztem, ladányi miskánkról írta: „megkeseredtél, mint ez az elzúlló kor, amitől a földben is csömöört kapsz. különben üdvözülhettél volna. még ma is élnél, ha meg nem halsz.”;

most szólnak a kollégák, hogy ez még nem nekrológ;

mindegy már tiborkám, elmegy az köszöntőnek is – vigasztalna simon, majd használsz ebből a búcsúztatón is;

a serfőző-könyvekkel zakatoló vonat közeledik a tiszaihoz, hozom a könyveit, szedelőzködöm, indulok az ajtóhoz; furcsa, semmihez nem hasonlítható zajokat hallok a szatyorból, félve emelgetem a csomagot, nézegetem a szatyor (ide már kéne egy színönima, mondaná simon, na jó, akkor hordtáska) füleit, de az nem mutat elváltozást, arra gyanakszom, a váltókon oldalazó vonat keltette zaj lehet az, de miért érzem úgy, hogy közelebb van a zaj a szatyorhoz, mint a váltókhöz?; lelépek a vonatról, szedném a lábaim az aluljáró felé, a szatyor (hordtáska, további színönimák leadhatóak környeynénel és kurta misinél a szerkesztőségben) hiphopp elengedi az alját, leválik rólam a könyv, mint egy nagykamasz gyermek a szüleitől, aki önálló életet kezd; a *gyerekidők* úgy tesznek, mint a pápa hazatérvén, megcsókolják a szent anyaföldet; nagyon haza akart már jönni a könyvem – mondja simon, mikor a restiben elmondom a történeteket (ez tán a *hazajáróra* rímelt?); új könyvéből enyém az első dedikált példány, amely már mindvégig őrizi a cipelésém és a szakadásom;

szakadatlanul, befejezésileg azon izgulok, hogy a serfőző-jubileum kapcsán az új *holnapba* készülő összeállításba sikerüljön-e tőle új verseket „kicsikarnom”; indokait, amiért mostanában nem ad írást a lapnak, el tudom fogadni – de bizom benne, magyarul „megenged”, és a nyáron büszkén, első (lap)olvasójaként a kezembe vehetek néhány új serfőző-verset, hatvanadik születésnapján mi mással örvendeztetethetnék meg jobban a *lapolvasókat*, mint az életre rímelő versekkel; kívánom magunknak, és természetesen a szkennereknek, hogy szaladhassunk együtt a cserebogarak után még hosszú-hosszú évekig;

majd' három flekk lett, hogy serfőzőnek legyen inkább igaza, elvégre, hatvan éves, egy hatvan éves serfőzővel ne vitatkozzon, magyarul, az ember; „ma is halnál, ha meg nem élnél” – üzenné ladányi a túlonúlról; üzeni is: isten éltesse!

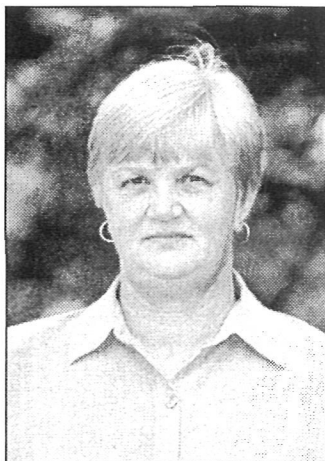
üdv

vasstibi

Együtt fejlődött a Miskolci Egyetemmel

Tíz éves a régió legnagyobb szakkönyvboltja, a miskolci Egyetemi Könyvesbolt

Az egyetemen működő könyvesboltot üzemeltető vállalkozást tíz évvel ezelőtt alapította a szakmában addig is jeleskedő két „könyvész” – innen származik a Két Könyvész Kft. cégnev is – Borkúti László és Kovács Ignácné. A két tulajdonos közül Kovácsné, Etelka vezeti a boltot.

– 1990 után, a rendszerváltozást követően magánkézzé kerültek az állami könyvesboltok. Az egyetemi könyvesbolt esetében sajátságos volt a helyzet: hiszen a Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat ugyanis az egyetemtől csak bérelte a helyiséget, így a gyakorlatnak megfelelően ezt nem lehetett privatizálni. Az egyetem nem szertette volna, ha bezár a könyvesbolt, és mi sem szerettük volna, ha megszűnik a munkahelyünk. Miután szerettünk volna a szakmában maradni, hosszas egyeztetés után az egyetemi vezetés nekünk, a régóta itt dolgozóknak szavazott bizalmat. A szükséges tőkét ketten a társammal hoztuk össze, így lettünk a vállalkozás tulajdonosai, és folytattuk 1992. november 1-től minden különösebb fennakadás nélkül a bolti tevékenységet.

A tíz év során a bolt együtt fejlődött az egyetemmel. Ahogy a nehézipar orientációjú karok mellett megjelentek a jogi, a közgazdasági és a bölcsészeti intézetek, majd karok – azaz igazi egyetemmel alakult a Miskolci Egyetem –, úgy gazdagította kínálatát a könyvesbolt is, lépést tartva az egyetem, az oktatók és a hallgatók újabb és újabb igényeivel. A bolt üzletfilozófiája a kezdetektől fogva ugyanaz: a lehető legszélesebb választékkal és gyorsan kielégíteni az egyetem jegyzet- és tankönyvigényét. Mindez csak az egyetemi karokkal szoros együttműködésben lehetséges.

– Elsősorban azt tartjuk a boltban, amit az oktatók tananyagként előírnak. E tekintetben sokat segítenek a dékáni hivatalok, a tanulmányi osztályok. Tájékoztatnak bennünket mind a hallgatói lét-

szám, mind a kötelező jegyzet és tankönyv, valamint a kötelező irodalmat illetően. Ezen kívül természetesen mi is folyamatosan kínáljuk a könyvpiac legújabb szakkönyveit, a témába vágó szép-irodalmi alkotásokat, egyéb publikációkat. Minden egyéni igényt szí-

vesen teljesítünk, gyakori a külföldi könyvek importja is. Fontosnak tartjuk, hogy tájékozottak legyünk az újdonságok megjelenését illetően és lépést tudjunk tartani az egyetem dinamikus fejlődésével. Nagyon keresettek például a számítástechnikai szakkönyvek, ezeket mi forgalmazzuk a legszélesebb skálán. Hasonlóan gazdag a kínálat a pedagógiai szakkönyvekből. Az ide betévedők elismeréssel szólnak a bolt kínálatáról és a kiszolgálás minőségéről. Ezt bizonyítja, hogy elsők között kaptuk meg 1996-ban a kulturális miniszter által alapított szakmai elismerést, a HERMÉSZ-díjat. A gyors és pontos tájékoztatás érdekében már mi is széleskörűen alkalmazzuk a modern kommunikációs eszközöket, a számítástechnikát. A bolti kiszolgálás számítógépes rendszeren alapul, amely a készletnyilvántartás mellett lehetővé teszi, hogy az interneten is megjelenítsük a könyvesbolt címkészletét, szolgálva ezzel a tá-

volabb lakó, főleg levelező hallgatók és szakemberek tájékoztatását – mondja Kovács Ignácné boltvezető, akinek munkáját közvetlenül segíti, menedzseli tulajdonos társa, Borkúti László és a vállalkozás őt alkalmazottja is.

A szakkbolt az egyetemi igényekre összpontosítja figyelmét, de nyitott az egyetemen kívüli keresletre is. Ezt bizonyítja, hogy számítógépük a 1500-1600 egyetemi jegyzet és tankönyv mellett tízezernyi szabadforgalmazású könyvet is értékesít. A két tulajdonos ismertségéből adódik, hogy gyakran kérnek segítséget tőlük a könyves kollégák egy-egy speciális szakkönyv beszerzése érdekében.

Beszerzésük négy fő forrásból táplálkozik. Leginkább az Egyetemi Kiadó, a Novotny Alapítvány, a Bíbor Kiadó és a Nemzeti Tankönyvkiadó jegyzeteit és tankönyveit forgalmazzák, de a vásárlók kérésére megszerzik a más egyetemek tankönyveit is, mint ahogy felkeresik az ország bármelyik könyvkiadóját, nagykereskedőjét. Talán az egyedülként ebben a régióban régóta működtetik a postai utánvétellel való könyvértékesítést is, ami elsősorban a vizsgára készülők között népszerű.

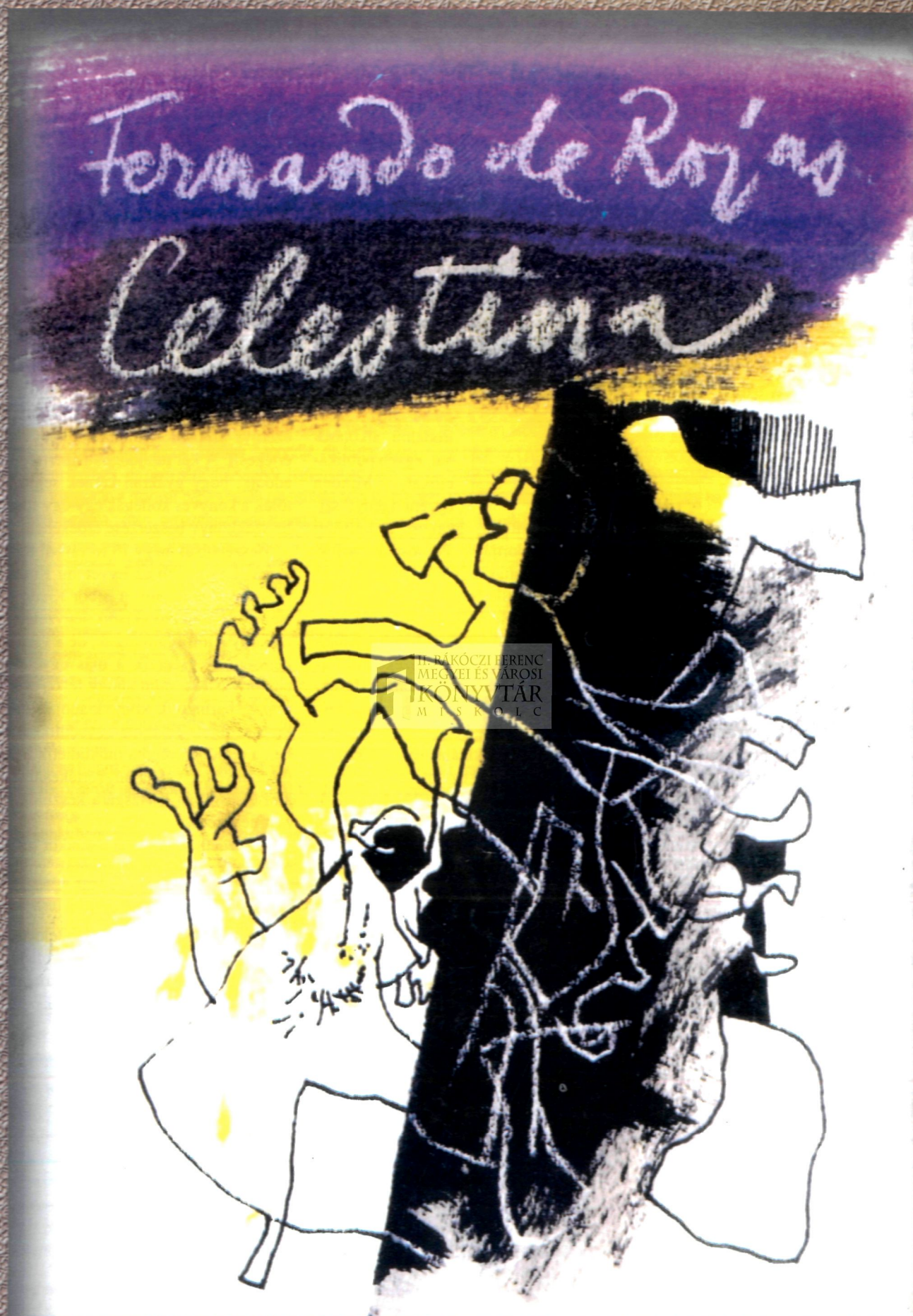
A kezdeti gondok után, amikor meglehetősen forgóeszköz hiányosak voltunk, szép szakmai eredményeink is vannak. Folyamatosan emelkedik az árbevételünk, így ma már nem szorulunk hitelekre. A mérleg tehát pozitív, a hét fős kollektíva büszkén ünnepelheti a jubileumot az egyetem munkatársaival, a kiadókkal és a vásárlókkal együtt.

Kovács Ignácné, Etelka egész eddigi életútja a könyves szakmához kötődik.

– Nem mondhatnám, hogy könyvesnek születtem. Közgazdasági technikumban, a mezőgazdasági szakon érettségiztem Miskolcon és az agráregyetemen szerettem volna tovább tanulni. Az első felvételem nem sikerült, másodsorra már nem jelentkeztem, mert időközben meghalt az édesapám. Négyen voltunk testvérek, nekem a legidősebbnek munkát kellett vállalnom, így lettem több mint harminc éve könyves.

Fülökércs után – ott született és nevelkedett Etelka, az érettségit követően a Bajcsy-Zsilinszky úti könyvesboltban volt eladó, a Corvin úti bizományosokat ellátó boltban boltvezető-helyettes, majd azt követően öt évig a Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat boltvezetője az egyetemi könyvesboltban.

– Időközben házasságot kötöttem, férjem Lyukóbányán volt aknász. Sajnos 8 évvel ezelőtt meghalt. Egy fiunk és egy lányunk született, most mind a ketten itt dolgoznak a boltban. Fiam házasságából már van egy fiú unokám, a lányom most diplomázik az egyetem gazdaságtudományi karán.

A II. RÁKÓCZI FERENC MEGYEI KÖNYVTÁR ÜNNEPI KIADVÁNYA.

Megjelent a 73. Ünnepi Könyvhét alkalmából Miskolcon. Felelős kiadó a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár igazgatója.
Készült a MAXIMA CS-A Kft. Nyomdaüzemében. Felelős vezető: Kundráth Csilla.